BONDIA ARUBA®

Plan pa San Nicolas... Y desaroyo internacional...

Pagina 5

Diasabra 18 di Juli 2026 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Caso Tulipan a yega su fin despues cu Corte Supremo a rechasa Casacion

Pagina 4

- **AMMF ta informa: Charlie a fayece di fayo di curason**

Pagina 2

- **Empresanan Hulandes na riesgo: Empresa cu ta maneha contraseña relaciona cu Rusia**

Pagina 9

- **Merca ta termina su estado di emergencia causa pa menasa di seguridad di Hong Kong**

Pagina 22

Gobierno a presenta marco di politica nobo pa otorgamento di tereno y vivienda

Pagina 3

Teremoto fuerte den sur di Mexico

Pagina 10

Prome minister nobo di Reino Uni ta priminti di bolbe duna speransa

Pagina 24

BONDIA ARUBA

AMMF ta informa: Charlie a fayece di fayo di curason

Rapport completo di necropsia ta na caminda ainda

Diahuebs y diabierna riba nan pagina di Facebook, Aruba Marine Mammal Foundation (AMMF) a duna un actualisacion tocante e caso di e dolfijn cu a haya nomber Charlie. Charlie, cu a muri dia 25 di mei anochi laat despues di un trayectorio di recuperacion cuidadoso a fayece debi na un combinacion di malesa cronico y disturbio den ambiente, segun AMMF a splica.

Por a corda ora e caso a surgi dia 12 di mei, unda riba rednan social a bati alarma cu tabatin un grupo grandi di dolfijn landando na costa den cercania di Fisherman's Hut. Segun a informa e tempo ey, e dolfijnnan a yega asina cerca di canto cu nan a keda pega den santo. Mesora Aruba Conservation Foundation a publica un advertencia e dia siguiendo pa mantene distancia y yuda protege e mamiferonan aki. Na mesun momento, AMMF a inicia nan operacion na e sitio, cerando caminda pa evita disturbio lo mas hopi posible. Tambe a haci un yamado publico pa instancianan comercial y gubernamental ofrece asistencia y preveni cualkier actividad cu por sigui stroba e recuperacion di e dolfijn cu a keda particularmente vulnerable.

Riba red social, hopi hende a cuminsa lansa nan teoria pakico e dolfijnnan a aparece na canto, cu algun notando entre otro un posible peligro den lama, consecuencia di contaminacion of actividad humano cu por a pone e mamiferonan busca refugio. Den nan actualisacion recien, AMMF a splica cu investigacion a mustra cu e motibo pakico e dolfijnnan a keda desorienta y a yega canto tabata pa via di un disturbio acustico. Segun nan ta clarifica, e incidente a tuma luga dentro di e ruta activo di e torneo di Hi Winds Aruba, pa cual a instala varios tent den e area. Ta parce cu batimento di tubo di hero durante instalacion di tent lo a stroba e ecolocacion di e dolfijnnan, asina poniendo nan drenta den panico y desorientando nan for di nan ruta original.

AMMF ta bisa cu tabata hopi probable cu durante instalacionnan di tent, e dolfijnnan tabata usando e canto menos profundo pa refugio. Esaki ta sugeri cu e dolfijnnan tabata den bisindario caba—kisas cuidando pa Charlie cu ya tabata den estado vulnerable—ora nan comportamento a ser stroba pa zonidonan fuerte biniendo for di canto.

Manera e fundacion a splica den nan publicacion, dolfijnnan ta animalnan cu structura social y ta mustra comportamento di cuida pa otro. Individuonan saludable pa ofrece sosten pa un otro cu ta malo of herida. Pa preveni cu esun vulnerable ta hoga, acompañantenan sa landa bao di nan, usando nan curpa pa manten'e ariba pa hala rosea. Segun AMMF ta splica, e dolfijnnan cu a aparece ultimo na canto (di e especie Stenella attenuata) ta un di e especienan cu tin habito di traslada un miembro debil pa busca refugio. Ta parce cu den e caso di Charlie, e comportamento aki tabata presente.

E splicacion cu zonido tabata e causa probable di desorientacion no ta sin precedente, segun AMMF ta enfatisa. Den un otro caso na februari 2020, unda un grupo di 15 dolfijn a keda pega na canto banda di Ritz Carlton, investigacion a mustra cu e causa tambe tabata strobacion di zonido fuerte.

Manera e organisacion ta enfatisa, instalacion di palo den lama of batimento di tubo di hero ta reconoci como causanan di strobacion severo di comportamento di mamiferonan maritimo. E tipo di disturbio aki ta stroba e habilidad di dolfijnnan pa nabega siguramente. Exposicion di zonido fuerte por causa un respuesta di panico, resultando den desorientacion.

Charlie su recuperacion tabata un operacion sumamente complica y tabata rekeri ayudo di hopi boluntario y expertonan di bestia marino, ademas di iniciativa di sector publico y priva, manera AMMF a subraya.

Liderando e operacion di rescate y recuperacion, AMMF ripitidamente a subraya e importancia di percura pa un ambiente trankilo y liber di disturbio, enfatisando cu esaki ta critico pa e bienestar di e dolfijn. Na varios ocasion, e organisacion a ripiti apelacion pa publico mantene un distancia respetuoso, specialmente personanan

nabegando den boto, riba jet ski y atletanan di wind/kite surfing. E organisacion a hasta instala varios boei y net den awa pa sigura cu no tin mucho disturbio den e zona di recuperacion.

Despues di evalua e estado externo di Charlie, bao guia di Dr. A. Mignucci-Giannonni, veterinario local Dr. S. Wever a haci test di sanger riba e mamifero. Resultado di laboratorio a punta na un infeccion agudo. Pa atende esaki adecuadamente, a implementa un rutina di hidratacion, criamento y medicacion bao instruccionnan detaya di ambos Dr. Mignucci y Dr. G. Hernandez. Dr. Mignucci ta un profesor di Medicina di Conservacion y Salud di Ecosistema na Universidad Inter Americano di Puerto Rico. Dr. Hernandez ta un miembro di e panel di experto International Whaling Commission y presidente actual di e International Association of Aquatic Animal (Marine Mammal) Medicine (IAAAM).

E retonan menasando e dolfijn tabata principalmente actividad humano y esaki tabata rekeri medidanan rapido y—den algun caso—cancelacion di evento of cambio di trafico. AMMF a reconoce cu e medidanan aki a causa inconveniencia y a rekeri sacrificio financiero, pa cual nan a expresa nan admiracion.

Na dado momento, Charlie su recuperacion tabata mustra prometedor, unda AMMF a informa cu e tabata respondiendo bon na tratamento. Durante henter su trayecto di recuperacion, boluntarionan a keda cu e dolfijn 24/7 wantando su curpa na canto.

Desafortunadamente, e esfuersonan di e assistentnan incontable no tabata suficiente, y Charlie su curason a stop di bati net prome cu marduga dia 25 di mei. E fundacion t\a sigura cu el a fayece rapidamente y no a sufri, y a informa cu un autopsia ta na caminda.

Aunke e organisacion marino a enfatisa cu un rapport comprensivo riba e morto di Charlie ainda ta na caminda, AMMF a duna un bista den kico por a causa e morto di e mamifero. Segun nan ta splica, ta parce cu Charlie tabata sufri di malesa cardiovascular caba. Mas sigur cu e infeccion combina cu e condicion cronico a haci e dolfijn bira debil y perde hopi peso, resultado den e necesidad pa busca refugio. A pesar di a implementa un regimen di cuido meticuloso, Charlie a fayece ultimamente pa via di un fracaso di curason.

E necropsia a ser conduci na Wayaca Veternary Clinic bao liderazgo di Dr. Andrea Bogomolni—co-autor di "Woods Hole Oceanographic Institution (WHOI) Marine Mammal Necropsy: An Introductory Guide for Stranding Responders", cu asistencia di Dr. Jaime Bolaños di Caribbean Wide Orca Project, veterinarionan di WVC, Aruba Conservation Foundation (ACF) y boluntarionan di AMMF.

AMMF a splica cu e especie di dolfijn aki ta hopi sensitivo na stress y no por wanta captura hopi bon. Normalmente e especie aki sa tuma refugio na Malmok, Eagle Beach, Surfside of Mangel Halto. P'esey e relocacion di e dolfijn tabata importante pa e recupera, y boluntarionan a haci esaki por medio di drif suavemente, nunca sacando e dolfijn for di lama. AMMF a bisa cu e esfuerso aki a tuma 3 ora pa drif un distancia di 2KM. E recuperacion di e dolfijn a rekeri cuido humano 24/7 y a consisti di mas cu 50 boluntario prome cu e mamifero a fayece, segun AMMF.

E caso di Charlie tabata e di dos di su tipo desde 1998, ora rescatistanan a responde na un caso cu a rekeri un operacion di recuperacion di seis siman largo. AMMF a subraya e coordinacion estricto cu tabata necesario pa yuda Charlie recupera, envolviendo no solamente sector publico/priva, expertonan y boluntario, pero tambe piscadornan, comunidad en general y prensa.

AMMF tambe a manda un apelacion cu si den futuro bo mira un dolfijn cerca di costa, pa por fabor yama e hotline di e organisacion inmediatamente (592-4333). Tambe a urgi pa no acerca e dolfijn di touch e, y mantene bo persona y bo mascota na un distancia sigur te ora cu e ekipo di respuesta yega na e sitio.

Gobierno a presenta marco di politica nobo pa otorgamento di tereno y vivienda

Gobierno di Aruba a presenta e Beleidsdocument Gronduitgifte, Volkshuisvesting en Overige Diensten DIP 2026, den cua e ta establece e direccion oficial pa con DIP lo maneha otorgamento di tereno, vivienda y otro servicio relaciona. E documento ta busca modernisa e sistema actual, simplifica procedementonan, aumenta transparencia y adapta e politica di vivienda na e demanda creciente pa cas y e disponibilidad limita di tereno publico.

Segun e documento, e punto di salida ta cu tereno publico ta un recurso scars cu mester ser distribui di un manera transparente, eficiente y husto. Gobierno ta indica cu e politica nobo no ta limita su mes na reparti tereno, sino cu e ta enfoca tambe riba fortalecemento di seguridad huridico, miho servicio na ciudadano y un uso mas responsable di e espacio disponible.

Un di e cambionan principal ta cu tur decision tocante otorgamento di tereno y desaroyo espacial mester ta conforme cu e Ruimtelijk Ontwikkelingsplan (ROP) y e Ruimtelijk Ontwikkelingsplan met Voorschriften (ROPV). Esaki nifica cu peticionnan pa construccion, verkaveling of cambio di destinacion lo sigui ser evalua segun e planificacion oficial di Aruba y e normanan urbanistico vigente.

Den e area di vivienda, e politica ta pone mas enfasis riba uso eficiente di tereno. Debi na e falta di espacio disponible, gobierno kier stimula construccion di edificio di apartamento, casnan den fila y otro tipo di desaroyo compacto, en bes di depende principalmente riba casnan individual. E obhetivo ta aumenta e cantidad di unidadnan residencial sin amplia innecesariamente e area urbanisa.

E documento ta confirma cu vivienda pa personanan di entrada abao y entrada medio ta keda prioridad. Pa e motibo ey, Fundacion Cas pa Comunidad Arubano (FCCA) ta keda un socio strategico pa construccion di casnan social, mientras cu banco local, fondo di pensioen, inversionista y desaroyadornan tambe ta ser invita pa contribui na proyectonan residencial.

Gobierno kier probecha tambe e barionan existente. E politica ta habri posibilidad pa crea unidadnan adicional, manera studio, apartamento of cas pa cuido di famia, riba algun propiedad existente, semper cu nan cumpli cu e exigencianan urbanistico. E maneho ta considera tambe parti algun parcela existente si esaki no ta afecta calidad di bida ni infrastructura di e bisindario.

Den e seccion di otorgamento di tereno, e documento ta enfatisa cu peticionnan lo sigui ser trata exclusivamente pa DIP. Minister lo keda responsable pa formula politica general, pero no lo interveni den evaluacion di filenan individual. Tur peticion lo ser analisa segun e mesun criterio legal y tecnico.

E politica ta incorpora tambe e consecuencia di e hurisprudencia Didam. Ora e reglanan ta aplicabel, intencionnan pa entrega tereno publico lo mester ser publica oficialmente pa garantisa transparencia y igualdad di oportunidad pa interesadonan.

Otro cambio importante ta e maneho di e “grote kavels,” parcela cu ta mas grandi cu 500 meter cuadra. Segun e politica, hopi di e terenonan aki no por ser parti mas chikito. Pa evita cu nan ta keda sin uzo, gobierno ta propone pa evaluacion financiero ser basa riba un construccion ekivalente na 20% di e superficie di e parcela. Pa percela di 500 meter cuadra of menos, e rekisito minimo ta un cas di 60 meter cuadra.

E documento ta distingui tambe entre otorgamento di tereno individual y proyectonan grandi di vivienda. Si un area ta reserva pa un proyecto residencial, e tereno no lo ser asigna segun e lista tradicional di solicitantenan individual, sino segun e necesidad di vivienda di Aruba y e procedementonan di seleccion cu ta aplicabel.

Finalmente, e politica ta confirma cu e principio FIFO (First In, First Out) ta keda e base pa trata peticionnan di tereno residencial. Sinembargo, e documento ta aclaria cu e fecha di inscripcion no ta garantisa un parcela specifico. Ora un solicitante ser yama, DIP lo considera disponibilidad di tereno, tamaño, ubicacion, capacidad financiero y otro criterio relevante prome cu haci e asignacion definitivo. E obhetivo ta mantene e orden cronologico, mientras cu e reparticion di tereno ta adapta na e realidad di cada caso.

E documento ta elabora tambe riba e procedemento cu un solicitante mester sigui pa ricibi un percela di dominio publico den erfpacht pa construccion di un cas. E proceso ta ser dividi den diferente etapa, cu ta cuminsa cu entrega di e peticion, sigui cu pre-reservacion, reservacion, firma di contrato di erfpacht, establecimento notarial y finalmente construccion di e cas. Segun DIP, e meta ta pa crea un proceso mas uniforme, eficiente y gradualmente mas digital.

Pa por cualifica pa un parcela residencial, un solicitante mester ta mayor di edad, residente di Aruba y tin nacionalidad Hulandes of un permiso di residencia pa tempo indefini. Ademas, ni e solicitante ni su pareha por ta doño, huurdo of erfpachter di un otro parcela residencial, ni por tin un derecho di apartamento. Cu esaki, gobierno kier enfoca e disponibilidad limita di tereno publico riba personanan cu ainda no tin acceso na un propiedad pa biba.

Ora un solicitante yega na su turno den e sistema FIFO, e persona lo ricibi un pre-reservacion y mester presenta, den 60 dia, un declaracion di un banco local of institucion financiero cu ta confirma cu e financiamento necesario pa construi e cas ta disponible. Si e documento no ser entrega den e plaso, e pre-reservacion ta caduca automaticamente.

Despues di esey, si tur e condicionnan ser cumpli, DIP por entrega un reservacion formal pa un parcela. E solicitante mester acepta e oferta den 14 dia y paga e costo di reservacion. Durante e periodo di reservacion, cu por dura te 90 dia, mester entrega diferente documento, incluyendo prueba di inscripcion den censo, evidencia cu un peticion di permiso di construccion a ser entrega na DOW y plannan di construccion cu ta cumpli cu e exigencianan tecnico y urbanistico.

E politica ta introduci tambe e posibilidad di un “kavelpaspoort” pa algun parcela. E documento ey por establece condicionnan specifico tocante e tamaño, ubicacion y diseñonan permiti pa e cas. Pa area manera costa of otro zona special, gobierno por impone exigencianan adicional cu ta enfoca riba calidad di construccion y sostenibilidad.

Otro punto central di e documento ta e lucha contra speculacion cu tereno publico. Segun e politica, durante e prome cinco aña despues cu un cas ta completamente cla, e derecho di erfpacht no por ser transferi sin permiso previo di e minister. Si un transferencia ser autorisa den e periodo aki, e nobo titular nobo mester reuni tambe e condicionnan cu normalmente ta aplica pa un solicitante nobo.

Gobierno ta mira proyectonan grandi di vivienda manera un herment importante pa amplia e oferta di cas. Pa e motibo ey, FCCA ta keda un socio strategico pa desaroyo di vivienda social y accesibel. Desaroyadornan priva tambe por participa den proyectonan semper cu nan cumpli cu e procedimentonan di seleccion y e criterio tecnico y financiero. Ora tin varios candidato pa e mesun proyecto, gobierno por organisa un destaho publico pa selecciona e opcion cu ta ofrece e miho resultado.

E documento ta trece dilanti tambe e aspecto di transferencia di parcela cu ya ta den erfpacht. Pa parcela cu ainda no tin construccion, transferencianan lo ta permiti principalmente entre famia den prome, di dos of di tres grado, cu excepcion si tin circunstancianan excepcional. Den caso di parcela cu construccion ainda no ta cla of cu cas ya ta cla, gobierno por considera peticionnan basa riba situacionnan manera enfermedad grave, perdida imboluntario di entrada, divorcio of fayecimento.

Na nivel administrativo, e politica ta clarifica e reparticion di responsabilidad entre e minister y DIP. Mientras cu e minister ta responsable pa formula politica y tuma decision strategico, DIP lo keda encarga cu tratamento di peticionnan, administracion di file, asesoria tecnico y publicacion di informacion. E documento ta provee tambe evaluacion periodico di e politica pa determina si e obhetivo cu a ser establece ta ser alcansa y si ta necesario adapta algun regla den futuro.

Pa garantisa cumplimento, DIP lo sigui controla si parcela ta ser uza conforme e condicionnan di erfpacht, si construccion ta avansa dentro di e plaso stipula y si no tin uso indebido of transferencia ilegal. Den caso di infraccion, gobierno por aplica diferente medida, cu ta varia for di un advertencia te terminacion di e derecho di erfpacht, dependiendo di gravedad di e situacion.

Cu e Beleidsdocument Gronduitgifte, Volkshuisvesting en Overige Diensten DIP 2026, gobierno ta introduci un marco di politica cu ta reuni e reglanan principal pa otorgamento di tereno, vivienda y planificacion espacial den un solo documento. E politica ta enfoca riba un sistema mas transparente, eficiente y adapta na e necesidadnan actual di e pais, mientras cu tambe ta pone sostenibilidad como un principio importante den desaroyo futuro. Esaki ta inclui uzo responsable di tereno, adaptacion na cambio climatico, proteccion di naturalesa y ampliacion gradual di e servicio digital di DIP, cu ta busca facilita peticionnan, mehora comunicacion cu ciudadano y amplia acceso na informacion oficial.

BONDIA ARUBA

Caso Tulipan a yega su fin despues cu Corte Supremo a rechasa Casacion

E proceso huridico den caso Tulipan a yega na su punto final despues cu Corte Supremo (Hoge Raad) di Hulanda a rechasa e recurso di Casacion presenta pa ex-minister plenipotenciario di Aruba na Hulanda, Guillfred Besaril. Cu e decision aki, e condena dicta anteriormente contra Besaril ta keda definitivo y no tin mas posibilidad pa apela e sentencia. Esaki ta nifica cu e ex-minister mester cumpli cu e castigo di prison imponi door di Corte y tambe paga e suma di Afl. 138.688 na pais Aruba como parti di e demanda di decomiso.

Caso Tulipan ta un di e investigacionnan penal mas grandi cu a trata maneho di fondonan publico den Arubahuis durante e periodo cu Besaril tabata ocupa e puesto di minister plenipotenciario di Aruba na Hulanda. E investigacion a enfoca riba diferente gasto cu, segun Ministerio Publico (OM), no tabata relaciona cu e ehecucion di su funcion oficial, sino cu tabata beneficia interesnan personal.

Dia 13 di juni 2025, Corte den Prome Instancia di Aruba a dicta sentencia den e caso despues di un tratamento cu a dura varios dia. Durante e proceso, Ministerio Publico a presenta un cantidad grandi di documentacion financiero, factura, declaracion y otro evidencia tocante gasto haci durante e periodo cu Besaril tabata representa Aruba na Hulanda. Corte a evalua e prueba presenta pa determina si e gastonan por a ser considera gasto oficial den e ehecucion di su funcion of si nan tabata principalmente pa beneficio personal. Despues di analisa e dossier, Corte a conclui cu un parti importante di e acusacionnan a keda comproba y a declara Besaril culpabel di malversacion di fondonan publico y abuso di funcion.

Segun e sentencia, Corte a conclui cu durante su periodo como minister plenipotenciario, Besaril a laga Arubahuis cubri diferente gasto personal. Entre e gastonan cu Corte a considera proba tabatin pagonan pa telefon y servicionan di comunicacion, gasto relaciona cu vivienda, uso di carchi di banco pa compra personal y restaurant, ademas di otro gastonan cu no a ser considera como gasto oficial. Corte tambe a analisa un contrato cu un empresa di relacionnan publico, mientras cu Arubahuis mes tabatin un departamento pa ehecuta e tipo di trabao ey.

E caso tabata consisti di cinco dossier separa, cu cada un cu su propio circunstancia y prueba, y Corte a evalua cada dossier individualmente. Den algun instancia, Corte a conclui cu Ministerio Publico no a presenta suficiente prueba pa yega na un condena, door di cual Besaril a ser declara liber di algun acusacionnan. Sinembargo, riba e mayoria di e punto principal, Corte a determina cu e evidencia tabata suficiente pa comproba cu fondonan publico a ser uza pa gastonan cu no tabata relaciona cu e funcion oficial di minister plenipotenciario. Den su motivacion, Corte a enfatisa cu un funcionario publico cu ta maneha recurso di gobierno tin un responsabilidad special pa usa e fondonan exclusivamente pa e meta pa cual nan ta destina y cu den e caso aki e manera di actua a afecta e confiansa publico den gobernacion.

Basa riba e evaluacion aki, Corte a condena Besaril na 20 luna di prison, di cual 10 luna ta condicional, cu un periodo di prueba di tres aña. Ademas, Corte a ordena cu e mester paga Afl. 138.688 na pais Aruba como beneficio economico cu, segun e calculacion hudicial, el a haya door di e actonan criminal.

E mesun investigacion a inclui tambe Glenn Ling, cu durante un periodo tabata director interino di Arubahuis. Durante e tratamento di e caso, Corte a dedica atencion na e rol administrativo cu Ling tabata cumpli den e organisacion. Segun e sentencia, Ling tabata na altura di diferente iregularidad, pero no a tuma suficiente accion pa preveni of para nan. Na mesun momento, Corte a considera cu no a keda comproba cu e mes a haya beneficio financiero personal di e gastonan investiga. Esaki a ser considera den e decision pa impone un condena diferente: 180 dia di prison, di cual 171 dia tabata condicional, combina cu 200 ora di trabao comunitario y un periodo di prueba di tres aña.

Despues di e sentencia di Corte di Prome Instancia, defensa di Besaril a purba presenta apelacion. Sinembargo, e recurso no a ser entrega den e termino legal. Segun e informacion presenta den Corte, un e-mail cu tabata anuncia e intencion di apela a yega na griffie despues di e orario oficial di trabao riba e ultimo dia cu tabata posible pa apela. Conforme hurisprudencia constante, un apelacion solamente ta ser considera presenta na tempo si e ta ser ricibi durante e orario cu griffie ta habri. Pasobra e comunicacion a yega despues cu griffie a cera, legalmente e apelacion a ser considera como entrega e siguiente dia di trabao, cu tabata despues di e plaso legal.

Na oktober 2025, Corte Comun di Husticia a declara e apelacion inadmisibel, despues cu a determina cu e recurso no a ser entrega dentro di e termino legal. Esaki a nifica cu e caso nunca a yega na un evaluacion di contenido den apelacion, pasobra e asunto a ser resolvi riba un punto procesal.

Despues di e decision di Hof, defensa di Besaril a presenta un recurso di Casacion na Corte Supremo di Hulanda. Casacion no ta un instancia cu ta reevalua prueba of e hechonan di un caso penal, sino cu e ta analisa si e procedementonan legal y aplicacion di derecho a ser sigui corectamente. Cu e decision di Corte Supremo pa rechasa e recurso di Casacion, e proceso penal a yega definitivamente na su fin.

Investigacion Tulipan no a surgi di un dia pa otro. Den 2022, despues cu diferente preocupacion tocante maneho financiero den Arubahuis a sali na cla, gobierno di Aruba a encarga Centrale Accountantsdienst pa haci un investigacion administrativo. E obhetivo tabata determina si e procedemento financiero y administrativo tabata conforme ley y regulacionnan vigente. E resultado di e investigacion administrativo a contribui na un investigacion penal conduci door di Ministerio Publico. Durante e investigacion penal, autoridadnan a reuni documentacion financiero, declaracion y otro evidencia cu despues a forma e base di e caso presenta den Corte.

Durante e tratamento di e caso, Ministerio Publico a sostene cu tabatin un patronchi di uso di recurso publico pa metanan cu no tabata relaciona cu e representacion oficial di Aruba na Hulanda. Segun OM, diferente gasto personal a ser paga cu placa di gobierno, mientras cu defensa a cuestiona diferente aspecto di e acusacion y a sostene cu no tur gasto tabata por ser considera ilegal. E debate den Corte a concentra riba si e gastonan tabatin un relacion directo cu e funcion oficial di minister plenipotenciario of si nan tabata principalmente pa beneficio personal.

Durante e proceso tambe, Corte a dedica atencion na e responsabilidad cu ta bin cu un posicion manera minister plenipotenciario. E funcion aki ta implica no solamente representa Aruba na Hulanda y den diferente reunion di Reino, sino tambe maneha recurso publico cu mester ser uza conforme cu ley y e regulacionnan financiero vigente. Den su evaluacion, Corte a considera cu e naturalesa di e funcion a haci cu e exigencianan di integridad y transparencia tabata particularmente halto.

Caso Tulipan tambe a haya atencion amplio door di e importancia di e funcion cu Besaril tabata ocupa. Durante e investigacion y e proceso penal, e caso a provoca un debate amplio tocante responsabilidad administrativo, transparencia den maneho di fondonan publico y control financiero riba institucionnan gubernamental cu ta opera afo di Aruba. E asunto a pone enfasis riba e importancia di supervision, rindimento di cuenta y maneho responsabel di recurso di gobierno, specialmente den representacionnan oficial di Aruba den exterior.

Cu e decision di Corte Supremo di Hulanda, caso Tulipan a yega definitivamente na su fin despues di varios aña di investigacion y proceso penal. E caso ta keda como un di e investigacionnan penal mas relevante di e ultimo añanan tocante gobernacion, responsabilidad di alto funcionarionan publico y maneho di fondonan di gobierno.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Francis Dirksz

Colaboracion
Agence France Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Plan pa San Nicolas...
Y desaroyo internacional...

Tin bon señal di banda gubernamental encuanto desaroyo di un plan di rehabilitacion di e tereno di refineria na San Nicolas. Esaki den cooperacion cu gobierno Hulandes. Naturalmente falta mayoria di detaye di kico e perspectivanan real ta, pero experiencia acumula cu anterior intentonan ta haci cu no mester cuminza desde cero. Sin embargo, ta importante contempla tambe e contexto internacional den cual futuro desaroyo lo tuma lugar. Concentra solamente riba e actual posibilidadnan economico di e lugar mes no ta duna nos e vista mas amplio necesario.

Un promer consideracion ta e hecho cu, siendo un teritorio asina chikito, practicamente ningun desaroyo economico por haya raiz y crece te un nivel importante sin iniciativa y/o participacion di exterior. Historicamente tur desaroyo economico di algun importancia tabata a base di e funcion cu Aruba tabatin como participe den sistema economico mundial, como productor di materia prima (oro, fosfat), producto agricola (aloe), o como un posicion intermedio dentro di fluho comercial mayor, manera tabata e caso cu industria petrolero. E actual actividad economico turistico tambe tin su raiz den e busqueda global pa lugar di relahamento y recreo, cu a bira base economico pa gran parti di nos region. Nos no ta excepcion pasobra nos tin e actividad, nos por ta excepcion si den con nos ta maneha e industria; pero esey tampoco nos ta haciendo actualmente. Esey ta un debate continuo cu nos ta laga pa otro dia.

E actual contexto internacional tin aspecto cambiando rapidamente. Kico ta cambiando anto? E ambiente internacional, no solamente entre adversario politico riba escenario internacional, sino tambe entre pais considera aliado. E distancia cu ta surgiendo entre Merca di un banda y Canada y Europa na otro, ta obliga sigur e ultimonan aki pa re-evalua nan posicion pa loke ta e situacion riba continente Europeo y Americano. Y hunto cu interes economico ta bin tambe posible relacion politico/teritorial, loke ta conta sigur pa e paisnan Europeo cu tin lazo teritorial (ex)colonial den nos region: Hulanda, Francia y Gran Bretaña. Ta trata aki di desaroyo geopolitico reciente, unda e pretension y menazanan di gobierno Mericano tin cierto consecuencia serio pa e forma con e aliadonan ta anda cu otro. Si cos ta bay asina leu cu e tratado di mutuo defensa (NATO) no ta sobrevivi, ta un pregunta habri ainda. En todo caso por mira caba un cooperacion fortifica y energico entre e demas aliadonan (Canada, Europa), teniendo na cuenta cu e actor principal, di te algun tempo pasa, no lo ta na mesa mas, en todo caso no mas como e factor decisivo den asunto strategico y operativo.

E realidad di e lazonan di pais Europeo cu teritorio den Caribe ta trece cierto obligacion di garantiza seguridad y control den e teritorionan aki. Di mes teritorionan manera nos islanan no ta cay bao di e proteccion di NATO y semper tabata depende di forza militar Hulandes. Pero si e islanan ta sigui como base di operacion di reconocimento pa forza aereo Mericano (FOL) ta algo cu por cambia, dependiendo di e desaroyonan den futuro cercano entre e aliadonan.

Cierto interes for di Europa pa loke ta tumando lugar den Caribe actualmente no ta bin cay for di cielo anto. Y banda di e consideracion nobo pa seguridad en general ta bin tambe atencion pa e situacion maritimo den nos region. Reino Hulandes tin un Zona Economico Exclusivo bastante extenso den Caribe, consecuencia di e islanan ABC y Islanan Ariba na un distancia asina grandi for di otro. Esaki ta trece oportunidad economico pero tambe responsabilidad bao di e tratado cu ta duna legalidad na e zonanan di cada pais .

Un detaye importante: Aruba nunca a sigui ehemplo di Corsou asumiendo responsabilidad pa su propio zona, di manera cu e zona, segun nos informacion ta pertenece na Reino ainda. Esey ta implica cu por ehemplo riqueza natural descubri den subsuelo di e teritorio ta pertenece (ainda) na Reino y no na Aruba. Por ta cu den e eventual consideracion di asumi responsabilidad pa e zona destina pa Aruba e peso di e control y vigilancia necesario a hunga un papel. E tareanan aki ta awor ta den man di marina Hulandes. No ta conoci con e actual gabinete ta pensa encuanto e tema aki.

Consideracion di actividad maritimo den nos region facilmente ta trece nos na e tema di un eventual papel di San Nicolas como puerto. Actualmente e mihor puerto di profundidad ('deep sea port') den sur di Caribe, y sin uso ademas, ta San Nicolas. E actual facilidadnan ta brinda posibilidad di transshipment di crudo, entrada di combustible, 'port of call' pa crucero y haf di carga pa reemplaza Playa y Barcadera, unda no tin bon espacio pa carga grandi. Ademas tin posibilidad pa transshipment di container, reparacion/mantencion di barco y stacionamento di yate fuera di zona di horcan. Y nos no a papia ainda loke por genera riba e tereno di refineria mes, unavez e refineria no t'ey mas.

Sin embargo, e problema strategico cardinal ta cu atraccion y oportunidad, pa mas cu nos ta convenci cu esey ta viable, no ta suficiente pa crea negoshi. Otro actor di otro teritorio mester mira e oportunidad, segun nan plan economico. Pero tin un motibo pa Aruba logra: esaki por ta e unico oportunidad pa genera actividad economico cu por amplia nos base economico generando divisa; contrario na actividad economico chikito/mediano, cu ta positivo pero ta depende di e poder di compra local. Ta importante keda sigui e desaroyonan aki di cerca; San Nicolas ta clave pa nos desaroyo economico den e proximo añanan.

Comunicado di parlamentario Endy Croes (MEP):

Algemene Rekenkamer a “alerta” Parlamento riba e ley di fondo di Inversion

Durante luna di juni, Parlamento di Aruba a trata e ley di Fondo di Inversion; un iniciativa di Minister Geoffrey Wever, caminda lo aloca un suma inicial di 43 miyon florin di pueblo pa varios inversion.

Parlamentario Croes a señala cu, prome cu e debate, Parlamento a ricibi e rapport “Buiten beeld, buiten controle” (7 di mei 2026) di Algemene Rekenkamer Aruba (ARA), alertando riba e risiconan di e fondonan aki. El a subraya cu ARA a duna un presentacion special den Parlamento pa insisti riba e necesidad di exigi cambio y ahuste structural prome cu aprobacion. E unico obhetivo di esaki ta pa garantisa e control democratico y financiero necesario pa evita ripiticion di erornan di pasado.

Lesnan di pasado: FDN, Bo Aruba y e Importancia di Control Financiero

E advertencia di ARA ta fundamenta riba e experiencianan doloroso di pasado, caminda fondonan publico a desvia for di nan meta original:
Fondo di Desaroyo Nobo (FDN - 1999): Funda bao di e gobierno di AVP cu e meta pa enfoca riba e desaroyo y revitalisacion di San Nicolas. Sinembargo, e fondo aki a resulta den un caso penal grandi di fraude y corupcion, caminda politiconan, contratistanan amigo y ambtenaarnan a wordo condena penalmente pa desviacion di fondonan publico. Entre e sentencianan principal, ex-minister di Finanzas, Tico Croes a haya un castigo di 10 luna di prison y 240 ora di trabao comunitario.

Rapport Bo Aruba (2018): Un investigacion di ARA riba e proyectonan di AVP entre 2010-2017, cu a costa e pais un suma astronomico di 1,600 miyon florin. E rapport a saca na cla deficiencianan grave y hopi proyecto cu simplemente nunca a wordo finalisa. E mesun falta di control aki ta loke eventualmente a hiba ex-minister Benny Sevinger na wordo condena y cera den KIA.

E ehempelnan aki ta mustra pakico e alertanan di ARA mester wordo tuma na serio pa evita erornan di pasado.

Recomendacionnan pa transparencia y control

Pa evita cu un fondo ta keda “buiten beeld” y “buiten controle”, ARA a duna recomendacionnan primordial dirigi riba transparencia, cumplimento legal y control administrativo:
Establece un cuadro di maneho coherente: Desaroya criterianan cla pa institui, organisa, supervisa y evalua e fondonan aki. E cuadro aki mester

wordo aproba formalmente y discuti cu Parlamento;
Fortalece e maneho y definicion di responsabilidad: Mester determina explicitamente ken ta responsabel pa e maneho, ehecucion, supervision y dunamento di cuenta (accountability) di cada fondo;
Garantisa cumplimento legal: Percura pa e fondo ta cuadra estrictamente cu e leynan di contabilidad di e pais.

Fraccion di MEP no por sostene e ley sin e cambionan

Como cu ni Gobierno ni Minister Geoffrey Wever a incorpora e recomendacionnan critico aki den e concepto final di e Ley di Fondo di Inversion, fraccion di MEP no por a duna su voto di sosten na e ley manera cu e tabata.

“Lamentablemente, parlamentarionan di AVP y Futuro a ‘bulldoze’ y aproba e ley aki sin considera e cambionan necesario pa garantisa control. Cualkier dia cu dicidi di introduci e reformanan aki pa asina por tin un mihor control riba placa di pueblo, nan por conta cu nos sosten,” Parlamentario Endy Croes a conclui.

Di unda ‘somenta’ ta bin...?

Den e edicion aki di nos column tocante nos Papiamento nos ta dedica atencion na un palabra cu segun nos tin un presencia bastante antiguo den nos vocabulario, pero ta resulta dificil averigua su origen. Ta trata di e verbo ‘somenta’ cu ta sinonimo di ‘disparce’o ‘desaparece’.

A resulta un verdadero odisea pa logra haya algun pista, cu sin embargo ningun ta realmente satisfactorio.

Como nos ta pensa cu e ta un palabra cu un tradicion considerable den nos idioma, e promer pensamento ta cu e por ta di origen Portugues o Spaño. E unico palabra parecido na Portugues ta ‘somente’ cu no tin ningun aparente relacion, pasobra esaki ta e equivalente di ‘solamente’ na Spaño. Nos a adopta e ‘so’ Portugues, pero no e ‘somente’. Fuera di esey, nos no ta mira tampoco ningun relacion cu otro idioma crioyo cu origen den Portugues di cual nos tin informacion.
Idioma Spaño ta brinda nos algun posibilidad. Por ehemplo e sustantivo ‘somanta’ cu ta sinonimo di un ‘sota’, un ‘paliza’, etc. E motibo pa considera esaki como un splicacion ta cu ‘somenta’ ta loke hende tabata usa hopi como menaza na otro persona pa mihor e busca caminda di bay, pa e no haya… golpi: “Somenta di aki prome cu bo haya…”Posiblemente esaki a drenta nos idioma di e forma aki y despues a bira sinonimo di ‘disparce’, cu tambe ta den uso pa laga un persona sa cu cos malo ta bay pasa si e keda na e lugar. Aki nos ta haci un ‘side step’chikito, pa inclui otro sinonimo menos conoci di un ‘sota’, cu ta un ‘paleá’. E palabra cu tin tambe su verbo (palea), ambos ta procedente di Spaño: apalear, apaleamiento. Ambos forma di ‘palea’ como verbo y sustantivo, ta ausente den nos Vocabulario oficial. Nan a bira algo di poco uso y mas tanto ta conoci entre persona di mas edad.

Otro posibilidad ta cu ‘somenta’ ta un vulgarizacion di ‘ausentar(se)’, cu na Spaño mes ta obheto di discusion pa loke ta su significado exacto. Riba internet nos ta topa cu discusion tocante e diferencia entre ‘ausentarse’ y ‘estar ausente’, unda e ultimo aki ta textualmente ‘no ta presente’, mientras‘ausentarse’ ta significa realmente ‘bay for di un lugar’, o den nos Papiamento actual: ‘somenta’ o ‘disparce’di un lugar. Mester bisa cu nos ta haya e tesis aki no asina fuerte y ta sigui algun posible rastro mas.

Otro posibilidad ta cu ‘somenta’ tin raiz totalmente diferente, cu tambe ta relaciona na e situacion unda un persona ta bisa otro pa “mihor bo move di aki, pasobra…” Ta trata di e expresion Hulandes “sodemieter (op)”, cu ta tambe un orden di “hala di aki, pa mi no mester…”E motibo pa kere cu esaki ta un posibilidad ta cu via cierto famia di origen Hulandes tin bastante palabra a penetra den nos Papiamento, probablemente hopi antes cu e influencia di Hulandes a aumenta fuertemente via enseñanza den siglo pasa.

Ya cu nos a menciona aki e sinonimo ‘disparce’ ta parce nos un bon oportunidad pa usa esaki pa ilustra con e incorporacion di palabra di mesun raiz den epoca bastante diferente ta resulta. Den e caso aki, na promer instante e verbo ‘desaparece’ a keda transforma te‘disparce’. Probablemente hopi tempo despues, a surgi e necesidad, pa via di uso mas general di Papiamento skirbi, entre otro den prensa, di e sustantivo ‘desaparicion’, inclui den nos Vocabulario oficial. Despues a bin tambe ‘desaparecido’ e palabra exacto pa indica un persona perdi, por ehemplo den un desastre natural. E palabra aki no ta den e Vocabulario menciona. E verbo ‘disparce’ nunca a bira e base pa forma otro palabra, manera un sustantivo. Mester observa si cu e fenomeno aki ta existi, pero igualmente tin hopi caso unda e palabra transforma ta bira base pa un sustantivo nobo, tin ora banda di esustantivo, adopta di e idioma original. Ehemplo: e sustantivonan ‘entrega’ y ‘entregamento’.

Merca ta conecta lechuga di Taco Bell na brote di parasito cu ta causando diarea

(AFP) - Oficialnan di Merca a yega e fuente di un parasito cu ta causando diarea; lechuga usa pa e franquisia Taco Bell.

Un investigacion federal di Food and Drug Administracion a localisa e contaminacion back na un solo proveedor di lechuga for di Mexico, cual ta usa pa localidad di Taco Bell na 5 estado, segun un declaracion di Centers for Disease and Control.

CDC a bisa cu mas di 1.644 persona den 5 estado - Indiana, Kentucky, Michigan, Ohio y West Virginia - tabata confirma como uno cu ta infecta cu cyclosporiasis, cual por causa "diarea explosivo," entre otro sintoma.

No a mira morto y tin 94 hospitalisacion relaciona cu e brote aki, segun e agencia di salud a bisa.

CDC a bisa cu e malesanan aki ta confirma pa laboratorio y conecta specificamente na localidadnan di Taco Bell den e estadonan aki.

E cifranan aki no ta cubri tur infeccion di cyclosporiasis cu ta surgi for di otro causanan.

CDC no a nombra e proveedor, pero The Washington Post - citando fuentenan familiar cercano sin nombra den e investigacion - a reporta cu Taylor Farms, cu facilidadnan di produccion den henter e pais, Canada y Mexico, a bende e lechuga.

Oficialnan federal a adverti contra come lechuga for d Taco Bell den e 5 estado impacta.

Den un declaracion, Taco Bell a bisa cu el a tuma "accion inmediato pa boluntariamente kita lechuga posiblemente impacta for di un proveedor den cierto estado."

"E ingrediente afecta for di nos proveedor lo ser kita indefinidamente for di nos cadena nacionalmente y lo keda reemplasa dentro di 24 ora na e estadonan afecta," e compania a agrega.
"Nos ta kere cu salud publico ta un responsabilidad comparti entre restaurant, nan proveedor y autoridadnan y nos ta orguyoso di a consistentemente actua rapidamente y proactivamente pa proteha nos clientenan."

Cyclosporiasis sin tratamento por dura mas di 1 luna. Generalmente e no ta un menasa pa bida di e persona, pero si por causa deshidratacion.

Den pasado, a yega di conecta cuminda incluyendo mescla di salada den saco, cilantro fresco, basil fresco, raspberry y in tipo di siboyo, entre otro, na cyclosoporiasis.

Oficialnan den henter e pais ta recomenda laba ingredientenan bon, of miho ainda, cushina esaki, mirando cu cayente di mas di 70 grado Celsius ta mata e parasito.

Michigan ta particularmente golpia fuerte e aña aki pa cyclosporiasis, y autoridadnan a reporta mas di 5.000 caso.

FDA a adverti cu data estatal individual hopi biaha ta diferente for di cifranan di vigilancia nacional y casonan confirma. Pero tambe tin atraso entre e velocidad cu cual ta reporta y actualisacion di data nacional.

Trahadornan humanitario Mericano ta keda isola na centro pa Ebola a pesar di prohibicion hudicial

(AFP) - Shete trahador humanitario ta isolando na un centro di cuarentena di Ebola controversial na Kenya cu supuestamente mester a para, nan organisacion benefico a confirma diabierna, cu Kenya su minister di salud bisando cu e no tabata altanto.

3 ciudadano di Kenya a fayece den manifestacion violento tocante e creacion di un facilidad di cuarentena na Laikipia Air Base, 200 kilometer leu di e capital Nairobi.

Kenya nunca a mira un caso di Ebola y varios ta opone hiba posible infectadonan di e malesa altamente contagioso e pais.

Corte na Kenya a duna orden pa e proyecto para y a declara minister di Salud Aden Duale den rebelion pa no a haci esaki inmediatamente.

Sinembargo, Departamento di Estado a bisa cu varios ciudadano Mericano cu tabata trahando cu Samaritans Purse na areanan golpia pa Ebola den areanan di Republica Democratico di Congo a ser hiba e facilidad.

"Tur e trahadornan humanitario Mericano aki ta actualmente sin sintoma y na e momentonan aki, no a test positivo pa Ebola," e departamento estatal a bisa, agregando cu nan a move pa Kenya "estrictamente pa tin hopi cautela."

"Autoridadnan di Kenya a autorisa nan movemento na e facilidad," el a agrega.

Sinembargo ora cu AFP a puntra pa comentario, e minister di salud di Kenya a simplementa bisa: "Mi ta altando."

Duale a bisa corte dia 23 di juni cu el a duna orden pa "inmediatamente para cualkier construccion plania" di e facilidad.

Debate tocante identidad digital ta lanta pregunta tocante seguridad, transparencia y confiansa publico

(Curacaochronicle) - Plannan di gobierno pa amplia servicionan digital, incluyendo discusionnan tocante identificacion digital y documentonan electronico, a lanta un debate mas amplio tocante seguridad, privacidad y transparencia. Mientras digitalisacion ta ser mira como un paso inevitable dilanti, varios residente y ex-legisladornan ta pidi pa mas informacion tocante con dato personal lo ser proteha.

Minister di Husticia Shalten Hato recientemente a publica un video cortico splicando discusionnan na Hulanda tocante rijbewijs digital y cedula digital. E minister a presenta e desaroyonan aki como parti di un movida mas amplio pa servicionan digital di gobierno.

Corsou, mescos cu hopi pais rond mundo, ta move cada bes mas den direccion di sistemanan digital. Residentenan ya por comunica online cu institucionnan di gobierno, entrega solicitudnan pa permiso y maneha asuntonan administrativo digitalmente.

Sinembargo, e reaccionnan despues di e video di Hato a mustra cu ainda tin hopi pregunta tocante implementacion practico y seguridad di e tipo di sistemanan aki.

Mc William ta cuestiona ausencia di ministernan permanente pa finansa y asuntonan di gobernacion

(Curacaochronicle) - Parlamentario di oposicion Giselle Mc William (MAN) ta cuestiona pakico Corsou ta sigui opera sin ministernan permanente pa e cartera di Finansa y Gobernacion, Planificacion y Servicio (BPD). Segun Mc William, e situacion ta lanta preocupacion tocante e acercamento di gobierno pa yena puestonan ministerial importante.

Den un post riba Facebook, Mc William a referi na e cambionan reciente dentro di Ministerio di Salud, Medio Ambiente y Naturalesa (GMN), caminda ex-minister Javier Silvania a tuma temporalmente e cartera di Finansa despues di salida di un otro minister. El a cuestiona ki les mester siña for di e situacion ey.

"Despues cu Silvania a sali, pa mas cu 9 luna a bisa cu Cooper lo tuma e cartera temporalmente. Mientras tanto, nos a acepta cu consultornan a sigui maneha e ministerio importante aki," Mc William a skirbi.

El a referi tambe na salida di e ex-minister di BPD na januari. Segun Mc William, gobierno a anuncia 7 luna pasa cu un proceso lo cuminsa pa nombra un minister nobo pa e cartera, pero te awor no a instala ningun reemplaso permanente.

E parlamentario di oposicion a cuestiona si ta aceptable pa un ministerio importante, responsable pa funcionarionan publico y desaroyo di gobierno, keda mayormente den man di consultornan.

"Mientras e Minister di Husticia actual ya tin su mannan yen cu husticia y orden publico den e pais aki, un ministerio importante manera sultornan?" el a puntra.

BPD ta ser maneha pa con-

Silvania ta responde riba peticion di Mc William pa kita e contribucion di un florin pa remedi

(Curacaochronicle) – Ex-minister di Finansa y Salud Publico y actual parlamentario di partido gobernante MFK, Javier Silvania, a responde riba propuesta di parlamentario di oposicion MAN, Giselle Mc William, pa elimina e contribucion di un florin cu residentenan asegura actualmente ta paga pa cada remedi receta. Silvania ta argumenta cu durante su periodo como minister, el a enfoca riba medidanan mas amplio di alivio di belasting cu lo beneficia tur residente.

Mc William recientemente a haci un yamado na minister di Salud, Medio Ambiente y Naturalesa, Tyron Boekhoudt, pa exonera hende cu un entrada mensual bao di 1,500 florin for di pago di e contribucion di un florin pa cada receta di remedi.

Segun e parlamentario di MAN, e contribucion por parce chikito, pero e por bira un carga significativo pa residentenan mayor y hende cu malesa cronico cu tin mester di varios remedi. El a adverti cu e costo por desanima gruponan vulnerable di busca of usa nan receta, loke por conduci na empeoramento di nan condicion di salud y gasto medico mas halto den futuro.

Mc William a puntra e minister si e ta reconoce cu e sistema actual ta pone presion riba residentenan vulnerable y si gobierno ta dispuesto pa introduci un exencion.

Alivio di belasting en bes di ahuste di contribucion pa remedi

Como reaccion, ex-minister di Finansa Javier Silvania a declara cu ora el a laga cargo, e a entrega un proyecto di ley cada dirigi riba reduccion di loonbelasting y impusto riba entrada pa tur residente.

E ex-minister no a contesta directamente si e contribucion di un florin pa remedi mester ser elimina of si e ta apoya propuesta di Mc William. En bes di esey, el a apunta riba reforma di belasting como un medida mas amplio pa mehora posicion financiero di residentenan.

E intercambio ta destaca dos acercamento diferente pa atende costo di bida cu ta subi. Propuesta di Mc William ta enfoca specificamente riba reduci gastonan relaciona cu cuido di salud pa gruponan mas vulnerable, mientras Silvania ta apunta riba reduccion general di belasting como manera pa aumenta entrada disponible den sociedad.

Ministerio di Salud ainda no a anuncia un decision tocante peticion di Mc William pa elimina of modifica e contribucion pa receta pa remedi.

Empresanan Hulandes na riesgo pa motibo di empresa cu ta maneha contraseña cu relacion na Rusia

(NLTimes) - Passwork, un empresa cu ta maneha contraseña basa na Spaña cu ta ser uza pa instancia gubernamental, universidad y empresanan den henter Europa, incluyendo Hulanda, ta di origen secreto Ruso y tin relacion cu servicionan secreto di Rusia, segun un investigacion conduci pa e colectivo periodistico OCCRP, Investico, NU.nl, De Groene Amsterdammer y otro medio.

Passwork ta bende un "password vault", unda empleado di compania por warda nan contraseña. Riba su website na Ingles, e compania di software ta enfatisa ripitidamente su origen Europeo. E ta bisa cu a funda na Finlandia na 2017 y cu recientemente a muda su sede principal pa Spaña. Passwork ta declara cu e ta "traha den Union Europeo" y cu e ta cumpli cu ley Europeo riba privacidad y seguridad cibernetico.

Sinembargo, segun e periodistanan, Passwork den realidad a ser desaroya na Rusia na 2014 y ainda ta ofrece su software den e pais. Empresanan estatal grandi manera Gazprom y Transneft ta uza Passwork, mescos cu proveedor di defensa sanciona pa Union Europeo, manera fabricante di misil Avangard y constructor di avion United Aircraft Corporation.

Passwork tin tambe licencia cu ministerio di Defensa di Rusia y cu servicio di seguridad FSB. Segun Investico, estado Ruso ta exigi informacion hopi detaya tocante funcionamento di e producto prome cu e ta entrega un licencia di e tipo aki.

Segun Bart van den Berg di Clingendael, esaki por nifica cu gobierno Ruso tin "un conocemento hopi amplio di e software y di su vulnerabilidadnan." E version Europeo y e version Ruso di Passwork ta tecnicamente hopi similar. Pa e motibo ey, Rusia por explota un vulnerabilidad den e software pa ataca empresanan Europeo, Van den Berg a bisa na Investico. "No ta parce sabi pa entrega yabi digital di bo cas na un partido asina," el a declara. "Esaki ta demasiado peligroso."

Investico a identifica diferente usuario di Passwork na Hulanda, incluyendo operador grandi di parke solar Novar, medio di comunicacion regional RTV Noord y compañia di ICT Lucrasoft, cu ta menciona riba su website cu eltambe ta instala Passwork pa empresa chikito y mediano (SME).

Expertonan a bisa Investico cu empresanan manera Novar ta un blanco atractivo pa potencia stranhero manera Rusia. Si nan logra haya control riba suficiente panel solar, nan por causa un blackout di escala grandi. "Esaki ta hopi mas efectivo cu un avion of un bom," Chris van 't Hof di Nederlands Instituut voor Vulnerability Disclosure a declara.

Despues cu a ser informa tocante e relacionnan di Passwork cu Rusia, Novar a informa Investico cu el a stop di uza e software, a cambia tur su contraseñanan y a presenta un reportahe na National Cyber Security Center y na asociacion comercial Holland Solar.

RTV Noord a indica cu e ta convenci cu Passwork ta un compania di Spaña cu su origen na Finlandia. Pa e momentonan aki, e medio di comunicacion lo sigui uza e servicio.

Municipionan Hulandes ta sigui leak dato di ciudadano despues di 9 aña di orden pa mehora seguridad

(NLTimes) – Municipionan na Hulanda ta sigui publica accidentalmente datonan personal di ciudadano riba internet, segun cu NOS y Nieuwsuur a descubri. Nan a haya centenares di documento online cu ta contene e-mail, number di telefon, adres, y hasta number di paspoort y number di servicio di ciudadano (BSN) di residente. Na 2017, Autoriteit Persoonsgegevens (AP), e Autoridad Hulandes pa Proteccion di Dato, a alerta municipionan tocante e problema aki y a instrui nan pa trata publicacion di datonan di ciudadano cu mas cautela.

E filtracionnan di dato aki ta sucede, por ehempel, ora cu residente ta solicita un permiso of ta contesta riba un plan den nan bario, manera plan pa un centro di acogida pa solicitantenan di asilo of construccion di cas. Municipionan tin obligacion di publica e documentonan aki conforme Ley di Gobierno Habri (Open Government Act), pero prome nan mester tapa of elimina tur dato personal. NOS y Nieuwsuur a constata cu esaki no ta sucede semper, of no ta haci suficientemente.

NOS a haya numbernan di BSN di ciudadano den 255 documento, incluyendo un documento di municipio di Pijnacker-Nootdorp cu tabatin e numbernan di BSN di 43 persona cu a entrega comentario riba un proyecto di construccion nobo. E documentonan aki tambe tabatin nomber, datonan di adres, e-mail y number di telefon.

Gran mayoria di e documentonan cu tabatin numbernan di BSN a ser publica den 2016 y 2017. Desde cu reglamentacionnan di privacidad mas estricto a drenta na vigor na 2018, ainda 99 documento cu numbernan di BSN a ser publica.

Segun AP, uzo descuida di numbernan di BSN por conduci na delitonan manera fraude di identidad. AP a informa NOS cu no tin ningun motibo pa publica un number di BSN. "Como regla general, esaki no ta permiti y, pa e motibo ey, ta un filtracion di dato," un vocero di AP a bisa.

NOS a informa municipionan tocante e datonan filtra na siman pasa. Segun un vocero di Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), e asociacion di municipionan Hulandes, hopi municipio ya a elimina e documentonan en cuestion of ta den proceso di haci esey.

"Municipionan ta tuma e descubrimentonan di e investigacion di NOS hopi serio. Dato personal mester ser proteha debidamente," e vocero di VNG a bisa. El a agrega cu elimina e referencia di identidad for di miyones di documento ta un tarea enorme y cu municipionan no ta ricibi un presupuesto separa pa e trabao aki.

AP a informa NOS cu no solamente numbernan di BSN y di paspoort ta constitui un filtracion di dato. Publica un adres of pone un nomber incorectamente ta basta pa considera esaki un filtracion di dato. No ta cla con frecuentemente municipionan ta filtra datonan di ciudadano. NOS y Nieuwsuur solamente a conduci buskeda dirigi pa datonan cu claramente no mester ser publica, manera numbernan di BSN.

AP a ricibi mas di 120 reportahe di filtracion di dato for di municipionan te cu awor e aña aki. Aña pasa, e autoridad a ricibi 75 reportahe. E aumento den reportahenan por ta parcialmente resultado di un consciencia mas grandi tocante e problema. Sinembargo, segun e entidad regulador, "ta posible cu e problema ta realmente mas grandi."

Mexico ta detene lider di un red grandi di contrabanda petrolero

(AFP) - Mexico a detene riba diahuebs un ex-gobernador estatal identifica como un di e lidernan di un red di contrabanda di combustible balora na biyones di dollar, segun autoridadnan a informa.
Trafico di combustible horta ta un di e actividadnan criminal mas lucrativo na Mexico, hunto cu trafico di droga.

Ernesto Ruffo, ex-gobernador di e estado fronteriso Baja California, a ser deteni despues di "un investigacion altamente compleho relacionа cu operacionnan di contrabanda di combustible na gran escala," Fiscalia General a informa.

E ta "e red mas grandi di contrabanda di combustible detecta te awor," Fiscal General Ernestina Godoy a bisa den un declaracion via video.
E operacionnan di contrabanda a ser ehecuta pa un compania di servicio portuario funda pa Ruffo, Godoy a bisa.

E compania formalmente tabata importa productonan di petroleo for di Merca, pero ora nan yega Mexico, e tabata declara cantidadnan mas chikito of productonan diferente for di esnan cu realmente transporta, segun e.
Despues, e combustible tabata ser distribui principalmente den estadonan den norte di e pais, evitando controlnan di aduana, prome cu ser transporta pa otro regionnan, el a agrega.

Segun Godoy, movimientonan financiero di e red ta mustra transferencianan di mas cu 3 biyon peso, aproximadamente $170 miyon, y operacionnan di cambio di

moneda cu ta conta pa mas cu $1,3 biyon.

Na september, autoridadnan a detene un vice-almirante y cinco marinero di marina di Mexico, ademas ex-funcionarionan di aduana y empresarionan, como parti di un operacion pa combati hortamento di combustible.

Ministerio publico Dominicano ta ehecuta 20 redada den caso di trafico di hende y labamento di placa

(Infobae) - Autoridadnan Dominicano y Europeo a actua hunto pa rescata victima, detene sospechoso y sigura evidencia den un investigacion transnacional.

Procuraduria General di Republica Dominicana a informa diahuebs cu el a intensifica su strategia di cooperacion internacional door di coordina cu autoridadnan hudicial di Belgica un investigacion transnacional contra un red dedica na trafico di hende, explotacion sexual y labamento di placa. E operacion conhunto aki, cu ta responde na un peticion formal for di fiscalia di Belgica, a marca un logro reciente cu ehecucion di 20 redada riba teritorio Dominicano.

E caso a haya notoriedad na juni 2026, ora husticia Belga a informa e detencion di Ana Mercedes E. y Juana de Jesus H., hunto cu otro ciudadanonan Dominicano, riba acusacion di recluta y engaña muhenan for di Republica Dominicana y Colombia pa hiba nan Belgica, caminda nan a ser explota sexualmente. Segun Ministerio Publico, cinco muhe a ser localisa y rescata na residencia di Encarnacion Mejía na Belgica, evidencia cu a permiti investigacionnan mas profundo riba structura di e organisacion.

Investigacionnan di autoridadnan Belga y Dominicano a identifica un red cu a genera sumanan significativo di placa via explotacion sexual, canalisando parti di e fondonan ilegal pa Republica Dominicana. Investigadornan a establece cu e grupo a inverti den propiedad inmobiliario y otro actividadnan financiero, cu e meta di sconde e origen di e placa obteni pa crimennan di traficacion y explotacion.

"E caso aki ta destaca e dimension transnacional di crimennan di labamento di placa," Procurador General a bisa den su comunicado oficial.

Teremoto fuerte den sur di Mexico

(AFP) – Un teremoto magnitud 7.3 a dal sur di Mexico y partinan di Centro America ayera, sismologonan a bisa, cu un alerta pa tsunami emiti brevemente pa un parti di costa Pacifico.

Residentenan a sinti temblor fuerte den estadonan Mexicano di Chiapas y Oaxaca como tambe na Guatemala y El Salvador, periodistanan di AFP a confirma. Autoridadnan ainda no a reporta ningun victima.

US Geological Survey (USGS) a bisa cu epicentro di e teremoto tabata ubica offshore, como 48 kilometer for di pueblo di Aquiles Serdan, na un profundidad di 18 kilometer.
Servicio sismologico Mexicano a registra mas di 30 aftershock di varios magnitud, midiendo hasta 6.8.

Gobierno Mericano a emiti un advertencia di tsunami pa areanan di costa Pacifico di Mexico y Guatemala, pero despues a bisa cu e menasa a pasa.

Na Tuxtla Gutierrez, capital di estado Chiapas, tabatin escena di panico den e tiki edificio halto di e ciudad, segun periodista di AFP den e area.
"Ta sinti horibel eyriba," Araceli Sanchez, un empleado di gobierno cu tabata den un edificio di 15 piso, a bisa AFP. "Tabatin hende cu a yora," el a agrega despues di huy via e trapi di emergencia.

Presidente Mexicano, Claudia Sheinbaum a bisa cu el a papia cu gobernadornan di e estadonan afecta, mientras secretario di Marina, Raymundo Morales, a bisa reporteronan: "No tin efecto serio."

Na Ciudad de Guatemala, varios edificio a keda evacua y a cancela scol na algun area cerca di frontera Meixcano.

Ciudad de Mexico, afecta pa dos teremoto poderoso na 1985 y 2017, ta mas cu 800 kilometer leu di e epicentro, maske algun persona a reporta riba rednan social cu nan a sintie.
A evacua algun edificio halto

como precaucion.

Mexico y Centro America ta ubica riba plachinan tectonico diferente cual su movementonan a converti e region den un di esnan mas propenso pa teremoto na mundo.

Unicef satisfecho cu inclusion di tres gang Haitiano como grupo arma den rapport di ONU

(DiarioLibre) - Fondo di Nacionnan Uni pa Mucha (Unicef) y Oficina Integra di Nacionnan Uni na Haiti (BINUH) a expresa nan satisfaccion dialuna cu inclusion di tres banda arma di Haiti — Gran Grif, Kraze Barye y 400 Mawozo — como grupo arma den Rapport Anual 2025 di Secretario General di Nacionnan Uni riba Mucha y Conflictonan Arma.

Segun e dos organisacionnan, e inclusion di e gruponan aki, cu ta forma parti di coalicion Viv Ansanm, cu ya tabata inclui den e ciclo anterior di rapportnan, ta fortalece e esfuersonan internacional pa sigura cu personanan responsable pa violacionnan grave contra mucha ta ser responsabilisa.

Den e rapport publica dia 17 di juni, Nacionnan Uni a detaya cu e gangnan menciona ta recluta y uza mucha, y tambe ta comete delitonan manera mata y mutila mucha, violacion y otro forma di violencia sexual contra menor di edad, secuestra mucha y ataca scol y/o hospitalnan.

Unicef y BINUH a indica cu e rapport ta presenta un panorama "extremadamente alarmante" di e situacion di muchanan na Haiti.

Durante 2025, Nacionnan Uni a verifica 2.088 violacion grave cu a afecta 1.661 mucha. Entre nan tabatin reclutamento y uso di 892 mucha, ademas di caso di asesinato y mutilacion, violencia sexual, secuestro, atake contra scol y hospitalnan, y impedimento di acceso na ayudo humanitario.

Segun Unicef y BINUH, e inclusion di e partidonan responsable pa violacionnan grave den e listanan aki ta constitui un mecanismo esencial di rindimento di cuenta estableci pa Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni.

Tambe e ta ofrece oportunidad pa elabora plannan di accion cu tin como meta pone fin na violacionnan contra mucha, preveni nan y facilita liberacion di muchanan for di gruponan arma.

Ambos organisacion a haci un yamado na tur e banda arma identifica pa pone fin inmediatamente na reclutamento y uzo di mucha, como tambe na cualkier otro violacion grave, y pa mustra disponibilidad pa participa den esfuersonan pa logra liberacion pacifico di e muchanan.

Di otro banda, nan a indica cu nan ta mira como positivo e esfuersonan di gobierno Haitiano pa fortalece e mecanismonan nacional di proteccion di mucha.

"Ta fundamental pa gobierno sigui lidera e esfuersonan aki mediante "Comisión Nacional de Desarme, Desmantelamiento y Reinserción (DDR):, pa sigura cu proteccion di mucha keda un elemento central den tur iniciativa di DDR," segun e comunicado.

Nan a agrega cu muchanan cu ta vincula cu banda arma mester ser reconoce prome cu tur cos como victima y ser referi rapidamente na entidadnan encarga cu proteccion di mucha.

Unicef y BINUH a señala tambe cu e rapport di Secretario General a subraya e programa "Prejeunes", lansa na 2025, cu ta ofrece muchanan libera for di bandanan arma servicio specialisa di proteccion, incluyendo apoyo psicosocial, acceso na educacion, buskeda di familiar y reunificacion familiar, ora cu esaki ta apropia, y tambe reintegracion den comunidad.

Durante 2025, 573 mucha a beneficia di e servicionan di proteccion specialisa den marco di e programa aki.

"BINUH y Unicef ta sigui comprometi pa sostene gobierno Haitiano y su partnernan den preveni violacionnan grave contra mucha, facilita liberacion y reintegracion sigur di muchanan vincula cu bandanan arma, y garantisa cu tur mucha por crece liber di violencia," e comunicado a conclui.

Trinidad y Tobago: THA ta ricibi carta legal prome cu demanda oficial den caso di accidente fatal cu jet ski cu a cobra bida di un menor

(TrinidadExpress) - Tobago House of Assembly (THA) a confirma cu a ricibi un carta legal di protocol di pre-accion for di Freedom Law Chambers, lidera pa abogado Anand Ramlogan, SC, kende ta representa famia Jogie despues di morto di Angelica Jogie na Pigeon Point beach dia 8 di april, como resultado di un accidente cu un jet ski.

Secretario di Asuntonan Legal, Adanna Joseph-Wallace, a confirma den un combersacion cu Express cu THA a ricibi e documentonan.

"Mi por confirma cu mi a ricibi esey diaranson. Mi no por indica e ora exacto, pero el a ser ricibi algun momento den oranan di atardi, mas cerca di anochi," el a bisa. El a indica cu THA lo contesta na e asunto den debido tempo.

"Nos lo contesta mescos cu cualkier otro partido lo haci ora nan ta enfrenta un reclamo. Na e momento aki, e caso ainda ta den e fase di pre-accion. Na algun momento nos lo contesta oficialmente na e abogadonan y laga e proceso regular sigui su curso," el a agrega.

Joseph-Wallace a indica cu ta demasiado trempan pa haci pronunciamento tocante e caso.

"Ta demasiado tempran pa mi haci cualkier tipo di declaracion... pero, manera mi a bisa, esaki no tabata un sorpresa, pasobra ya tabatin comunicacion publico tocante e asunto aki. Naturalmente, hende tin derecho di sigui cualkier accion legal cu nan ta considera ta den nan miho interes. No ta na ami pa bisa si nan tabata mester manda un carta di pre-accion protocol of no," el a agrega.

Famia Jogie a sigui cu un accion legal contra THA, Pigeon Point Heritage Park Ltd y e operador di jet ski, kende despues a ser laga liber den e caso. Polis ta prepara pa presenta e dossier atrobe na Director di Ministerio Publico (DPP) pa determina si lo presenta cargo criminal.

Segun e carta di pre-accion, THA y Pigeon Point Heritage Park Ltd tabatin responsabilidad pa maneho, operacion, supervision y seguridad di e actividadnan cu ta tuma lugar na e facilidad, incluyendo operacion di embarcacionnan recreativo. Famia Jogie ta alega cu ambos entidad a falta pa establece, implementa, mantene y haci cumpli suficientemente cu medidanan di seguridad pa proteha bishitantenan di e playa contra e riesgonan relaciona cu jet ski y otro tipo di embarcacion.

E abogadonan ta argumenta cu autoridadnan tabata sa, of rasonablemente mester tabata sa, di e riesgo cu operacion di jet ski cerca di personanan cu ta baña den lama por crea.

Mientras tanto, e doño di e jet ski y presidente di Tobago Water and Trails Association, Ricardo Alfred, a informa cu tin algun desaroyo nobo den medidanan di seguridad pa Tobago Marine Park.

Segun Alfred, a instala luznan solar banda di pier Gibson, un embarcacion di Guarda Costa ta den reparacion pa yuda cu patruyahe maritimo y tambe a pone gasolin disponibel pa Guarda Costa.

The largest VINTAGE and ANTIQUES collection in the Carribean

Find us at L.G.Smith Blvd. 95
Palm Beach Plaza Mall

UE UPstyle EMPORIUM

Find us on Facebook or
Whatsapp +31 6 10791496

Federacion nobo di Judo na Aruba ta un realidad

A reuni cu miembronan fundador di Aruba Judo Federation

Recien a reuni cu e miembronan fundador di e federacion nobo di Judo, cu lo tin e nomber di "Aruba Judo Federation" (AJF).

Despues di varios aña di prepara tur cos y yega na statutonan conforme e rekisitonan legal di Aruba y di e federacion internacional di Judo, a logra haci entrega di e version final na "International Judo Federation" pa asina haya esaki aproba pa finalmente finalisa e statutonan di AJF.

Cu esaki e federacion nobo di Judo di AJF lo pronto por reactiva e deporte riba nos isla. Cu varios club activo y cu un grupo grandi di hende interesa, ta sigur cu lo mira un bes mas e deporte di Judo tuma su luga dentro di e deportenan hopi practica na Aruba.

Comite Olimpico Arubano (COA) ta felicita AJF y su fundadornan pa e logro aki, cu a ser logra a traves di hopi trabou intensivo y e pasenshi necesario pa por a haci e proceso den e manera corecto.

Deschamps ta prepara pa ultimo wega cu Francia

Didier Deschamps a bisa diabierna cu e no lo derama lagrima mientras e ta prepara pa tuma encargo di su ultimo wega cu Francia na Copa Mundial, unda e ekipo lo enfrenta Inglatera pa tercer luga.

E coach di 57 aña a mira exito ganado e Copa Mundial na 2018 y yegando e final na Qatar 4 aña atras, ganando tambe como un hungador na 1998.

Su ekipo talentoso tabata un di e faboritonan pa gana e tercer Copa Mundial pa Francia na e torneo pero a perde 2-0 contra campeonnan Europeo, Spaña, den e semi-final.

Esaki ta nifica cu Les Bleus lo enfrenta Inglatera na Miami diasabra despues cu Three Lions a perde na campeonnan defensor Argentina.

"Mi sa cu e ultimo cortina ta habri mañan," Deschamps a bisa na su conferencia di prensa.

"Ningun hende ta bay yora, pero mi sa cu mi lo haya falta di e ekipo Frances. Pa 15 aña (el a keda nombra na 2012), mi tabatin e privilegio di experiencia momentonan cu tabata magico y otronan cu tabata dificil."

"Pero bida ta sigui. Mi ta un hende positivo y mi sa cu cosnan lo ta bon, tambe. E ta e miho cos cu a yega di pasa cu mi."

"Mi a usa 25 aña di mi bida y a laga un marca duradero. Recuerdonan inolvidable ta keda. Pero lo mas importante semper ta loke tin nos dilanti."

Deschamps, ken tabata capitan ora cu Francia a gana Copa Mundial na cas na 1998, a bisa su ekipo no tabata hungado e wega nan cu nan tabata kier pa su ultimo wega a cargo.

"Nos ta desapunta pa motibo cu nos tabatin hopi ambicion pa e competencia aki," el a bisa. "Nos mester acepta e derota y awo nos tin e wega aki nos dilanti, y despues nos lo bay cu vakantie - nos tur mester di esey."

Deschamps a bisa cu e tin e responsabilidad di tuma e wega aki na serio, mirando cu e no ta un wega amistoso. "E hungadornan, empleadonan y ami tin e responsabilidad di haci nos miho trabao y logra e ultimo obhetivo aki, menos importante cu gana un final, pero nos ta aki," el a bisa.

"E ekipo Ingles no kier hunga y nos tampoco, pero tin un obhetivo, tin un wega pa hunga."

Cushinando cu Bon Dia

Crema di pampuna y batata dushi

Ingredientenan:

- 1 siboyo mediano corta chikito
- 1 ½ kilo di pampuna corta den bloki chikito
- 300 gram di batata dushi corta den bloki chikito
- 2 cuchara di manteca
- 1 boullion di galiña of vegetal
- Heavy cream
- Kaneel
- Salo y pepper na smaak

Preparacion

Corta e siboyo chikito y hasa esaki den manteca den un wea di sopi te ora e bira "translucent". Agrega e batata dushi y pampuna na e siboyo. Tira kaneel, pepper y salon a smaak y cushina esaki pa 5 minuut. Agrega dos cup di awa, e boullion di galiña y laga tur cos cushina te ora e pampuna bira moli.

Uza un inmersion blender normal, pero mester ta hopi cuidao cu e sopi cayente.

SCHEDULE FIFA COPA MUNDIAL 2026

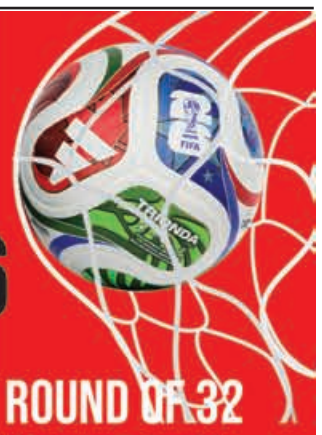

ROUND OF 32

JUNI 29 4:30PM		
	ALEMANIA	1(3)
	PARAGUAY	1(4)
JUNI 30 5:00PM		
	FRANCIA	3
	SUECIA	0
JUNI 28 3:00PM		
	SUR AFRICA	0
	CANADA	1
JUNI 29 9:00PM		
	HULANDA	1(2)
	MORROCO	1(3)
JULI 02 7:00PM		
	PORTUGAL	2
	CROACIA	1
JULI 02 3:00PM		
	SPAÑA	3
	AUSTRIA	0
JULI 01 8:00PM		
	MERCA	2
	BOSNIA	0
JULI 01 4:00PM		
	BELGICA	3
	SENEGAL	2

ROUND OF 16

JULI 04 5:00PM		
	PARAGUAY	0
	FRANCIA	1
JULI 04 1:00PM		
	CANADA	0
	MORROCO	3
JULI 06 3:00PM		
	PORTUGAL	0
	SPAÑA	1
JULI 06 8:00PM		
	MERCA	1
	BELGICA	4

QF

JULI 09 4:00PM		
	FRANCIA	2
	MORROCO	0
JULI 10 3:00PM		
	SPAÑA	2
	BELGICA	1

SEMIFINAL

JULI 14 3:00PM		
	FRANCIA	0
	SPAÑA	2
JULI 15 3:00PM		
	INGLATERA	1
	ARGENTINA	2

TERCER LUGA

FRANCIA — JULI 18 5:00PM — INGLATERA

FINAL

SPAÑA — JULI 19 3:00PM — ARGENTINA

QF

JULI 11 5:00PM		
	NORUEGA	1
	INGLATERA	2
JULI 11 9:00PM		
	ARGENTINA	3
	SUIZA	1

ROUND OF 16

JULI 05 4:00PM		
	BRAZIL	1
	NORUEGA	2
JULI 05 8:00PM		
	MEXICO	2
	INGLATERA	3
JULI 07 12:00PM		
	ARGENTINA	3
	EGIPTO	2
JULI 07 4:00PM		
	SUIZA	0(4)
	COLOMBIA	0(3)

ROUND OF 32

JUNI 29 1:00PM		
	BRAZIL	2
	JAPON	1
JUNI 30 1:00PM		
	COSTA MAR.	1
	NORUEGA	2
JUNI 30 9:00PM		
	MEXICO	2
	ECUADOR	0
JULI 01 12:00PM		
	INGLATERA	2
	CONGO	1
JULI 03 6:00PM		
	ARGENTINA	3
	CABO BERDE	2
JULI 03 2:00PM		
	AUSTRALIA	1(2)
	EGIPTO	1(4)
JULI 02 11:00PM		
	SUIZA	2
	ALGERIA	0
JULI 03 9:30PM		
	COLOMBIA	1
	GHANA	0

Comunicado di Minister Herdé

A felicita e graduadonan di EPI Unit Ciencia y Tecnologia y a stimula nan pa sigui contribui na desaroyo di Aruba

Minister Rene Herdé, a forma parti diahuebs anochi na e ceremonia oficial di graduacion di EPI Unit Ciencia y Tecnologia, unda un grupo nobo di profesional a celebra e culminacion exitoso di nan estudio.

Durante su discurso, Minister Herdé a felicita e graduadonan cu nan perseverancia, dedicacion, compromiso y a enfatisa cu Aruba mester di hoben profesional prepara pa contribui activamente na desaroyo di nos isla. “Boso ta e ingenieronan y tecniconan cu lo forma y lidera e futuro di Aruba. E conocemento cu boso a adkiri ta fundamental pa sigui desaroya nos infrastructura, nos economia y nos comunidad,” Minister a enfatisa.

Minister Herdé a pone enfoke riba un reto importante cu e sector di enseñansa tecnico ta confronta, cu ta e dificultad pa atrae suficiente studiante den direccion tecnico. El a stimula e institucion pa sigui busca manera innovativo pa haci e estudionan den tecnica mas atractivo pa e hobennan, pasobra e demanda pa profesionalnan den e sector aki ta sigui crece.

Tambe a destaca e importancia di mantene un colaboracion estrecho entre e institucion educativo y e mercado laboral. Segun Minister, e oportunidad di stage ta esencial pa duna studiantenan experiencia practico, fortalece nan preparacion profesional y facilita nan transicion di scol pa mercado di trabou.
Den su mensahe, Minister Herdé a enfatisa cu e enseñansa moderno no ta limita solamente na transferi conocemento tecnico. “Nos mester forma hobennan cu ta pensa criticamente, ta creativo y cu por analisa y soluciona problema. E habilidadnan aki ta fundamental pa e profesional di futuro,” Herdé a indica.

Minister a haci un yamada na EPI pa sigui posiciona su Unit Ciencia y Tecnologia como un referente den enseñansa tecnico na Aruba, basa riba innovacion, calidad y un oferta educativo cu ta responde na e necesidadnan di nos pais y di mercado laboral.
Como parti di e ceremonia, a reconoce e mihor graduadonan. Tambe a otorga certificado na e studiantenan cu a completa practicanan internacional na Irlanda, Belgica y Corsou. E experiencia internacional ta amplia nan conocemento y ta prepara nan pa enfrenta e reto di un mercado laboral cada biaha mas competitivo.

Na final di e ceremonia, Minister Herdé a lesa e formula oficial di graduacion, marcando un momento simbolico den cual e graduadonan oficialmente a bira profesionalnan prepara pa cuminsa un capitulo nobo den nan bida.

Gobierno di Aruba ta felicita tur graduado, nan famia, docente, mentor y personal di EPI pa nan esfuerso y compromiso pa educacion di calidad. Gobierno ta sigui mantene e punto di bista cu inversion den enseñansa tecnico, innovacion y desaroyo di talento local ta esencial pa construi un Aruba mas fuerte, competitivo y prepara pa futuro.

Arte di Caribe Hulandes a briya na Filmhuis Den Haag

Arte di Caribe Hulandes a briya na Filmhuis Den Haag durante presentacion di e ganadornan di e premio pa artista di e programa di investigacion di “Where Culture Lives” financia pa Ministerio di educacion, cultura y ciencia Hulandes (OCW).

Diamars 23 di juni 2026, Filmhuis Den Haag a sirbi como escenario pa un showcase special di e ganadonan di e Artist Prize den marco di e proyecto “Where Culture Lives”, un iniciativa financia pa Ministerio di Enseñansa, Cultura y Sencia (OCW) di Hulanda y ehecuta pa Lemonade BV di Sint Maarten.

E evento a reuni artista sobresaliente for di e seis islanan rumannan den Caribe Hulandes, cu a haya e oportunidad pa presenta nan talento, creatividad y expresion cultural na un publico internacional. Entre e artista invita tabata representante di Aruba, Ariadne Wever, kende a comparti su obra e serie di documentario cortico ‘Legado di famia’ inspira pa identidad, historia y bida diario di comunidad di Aruba.

E proyecto ‘Where Culture Lives’ tin como meta pa documenta, mapa y fortalece e rikesa cultural cu ta biba den e comunidadnan di Caribe Hulandes. Mas cu un simpel inventario di patrimonio, e iniciativa ta enfoca riba e manera cu cultura ta sigui biba den tradicionnan, arte, musica, idioma, gastronomia y e actividadnan diario di e comunidad.

Segun e organisadornan, cultura no ta un cos cu ta warda solamente den museo of den buki di historia. Cultura ta biba den hende, den nan memoria colectivo, den nan forma di expresa nan mes y den e manera cu comunidad ta transmiti conocemento y balornan di un generacion pa otro.

E showcase na Den Haag a ofrece un plataforma pa artistanan di Caribe Hulandes mustra con creatividad ta contribui na preservacion di patrimonio cultural inmaterial. E evento a resalta tambe e papel importante cu arte ta hunga den fortalecemento di identidad y cohesion social.

Cu Where Culture Lives, Ministerio OCW, partnernan y fondonan cultural ta busca no solamente pa formanan diverso pa documenta cultura, sino tambe crea mas aprecio pa e diversidad cultural cu ta forma parti esencial di Reino Hulandes.

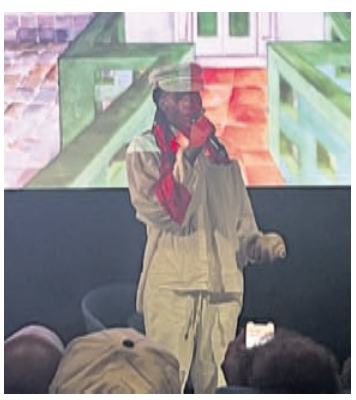

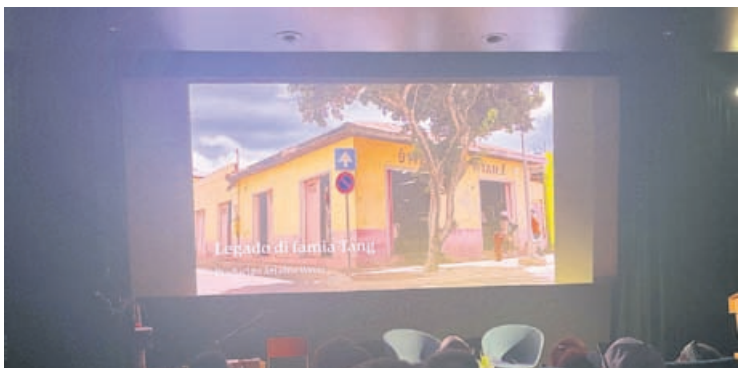

Kim Kardashian ta reacciona riba critica tocante publicacion memey fayecimento di su wela

(TMZ) - Kim Kardashian ta ricibiendo critica pa publica potret di su mes ta festeha cu su rumannan despues cu su wela a fayece, sinembargo e fundador di SKIMS a bisa cu e tin un splicacion logico pa tur esaki.

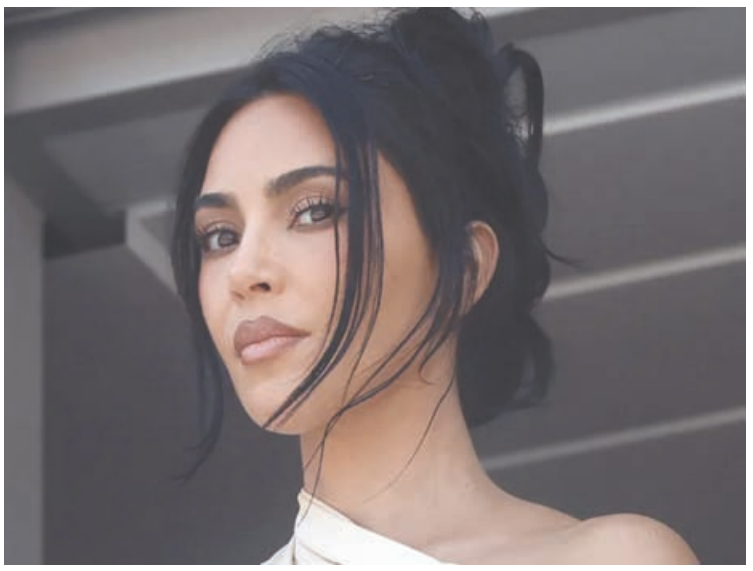

Kim Kardashian a publica un serie di potret riba instagram diahuebs, unda e y su ruman muhe Khloe Kardashian y Kendall Jenner ta riba un boto ta disfruta, cu Kendall ta zwaai tequila rond. Tambe tabatin potret di e resto di famia ta disfruta di un vakantie hunto.

Minuutnan prome, nan mama Kris Jenner, a anuncia riba Instagram cu su mama, Mary Jo conoci como "MJ" a fayece.

Fanaticonan no a gusta e momento durante cual Kim Kardashian a haci e publicacion, e rumannan famoso ta disfruta di bida mientras nan wela a fayece.

Varios persona a comenta tocante esaki, cu un bisando "bo wela no a caba di fayece? Esaki no por a warda te weekend?"

Kim a responde pa medio di clarifica cu e publicacion di e fiesta tabata den schedule pa publica varios dia prome cu e fayecimento di su wela, pues e momento den cual e a sucede tabata net banda di su fayecimento."

Kim a sigui bisando cu e ta stima y haya falta profundamente di su wela y lo celebra su bida den e dianan binidero cu su famia. Tambe el a publica un cantidad di potret di e y su wela durante e añanan.

Nara Smith ta comparti cu cancer di su yiu ta den remision

(TMZ) - Influencer popular di moda y estilo di bida Nara Smith a ricibi bon noticia tocante e lucha di su yiu contra cancer, y a comparti cu su yiu ta den remision.

Nara a comparti e actualisacion positivo cu un publicacion riba red social diabierna, dunando danki na tur hende pa nan sosten y splicando cu e tabata kier comparti e noticia di su yiu, Whimsy Lou, mas trempan pero mester a keda cauteloso.

Nara a conta cu e y "Lucky tabata pasando door di e proceso aki pa e ultimo 8 luna, y nos tabata debati si nos kier comparti un parti asina priva di nos bida. Awo cu finalmente e ta den remision, mi a sinti cu mi por a haya e palabranan pa por comparti."

Anteriormente a reporta cu Nara a comparti e diagnosis di cancer e luna aki den un video yen di emocion publica riba rednan social, bisando cu e y su casa Lucky Blue Smith a hiba nan yiu emergencia despues di a ripara algo preocupante.

Nara no a revela e tipo specifico cu su yiu tabatin, pero a duna danki na tur profesional medico cu a yuda e famia na caminda cu Whimsy su tratamento.

E ta bisa cu e tabata un experiencia traumante cu a yud'e realisa con hopi stress cancer ta causa y con caro e tratamentonan ta, pues e ta trahando riba haya organisacionnan y fundacionnan di caridad pa sostene, pero mientrastanto, a comparti paginanan di GoFundMe pa muchanan cu ta luchando contra cancer.

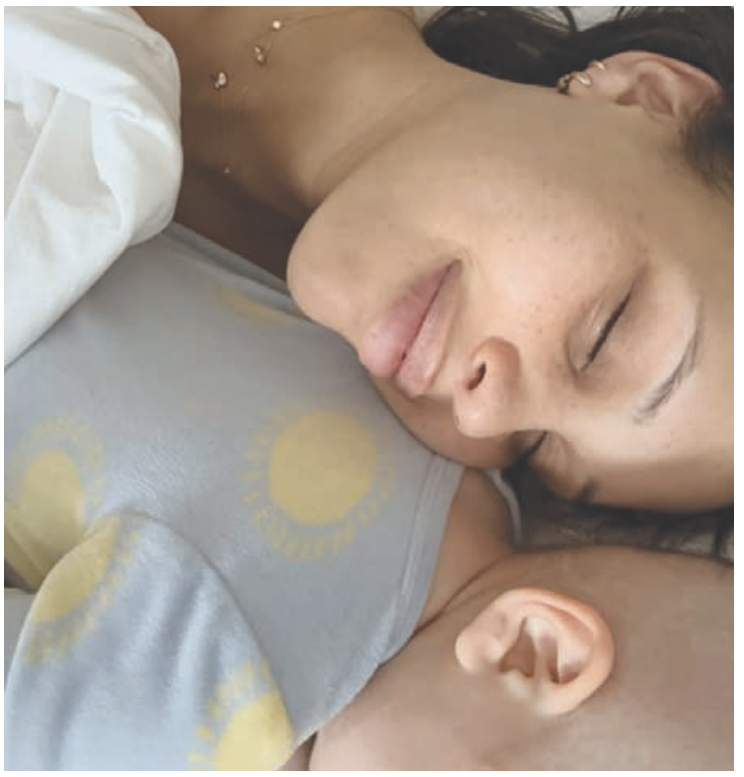

Supuesto cantica nobo di D4vd kita oranan despues di lansamento

(TMZ) - Mientras D4vd ta deteni wardando pa e huicio di su supuesto asesinato di Celeste Rivas, un supuesto cantica nobo a lansa keto keto riba Spotify, sinembargo no ta cla si el a hunga un rol.

E cantica nobo, titula "MARCESCENCE," a ser kita alrededor di 8 ora despues, segun data ta mustra. No por toca e cantica mas riba e cantica su pagina, sinembargo e cobertura ta mustra D4vd cu un camara wanta na e spiel di un baño.

TMZ a haya sa cu tabatin un video musical pa e cantica riba Spotify, pero na final a archiva esaki. Sinembargo, un cuenta di archivo di D4vd a logra publica esaki riba YouTube.

Anteriormente a reporta cu e cantante ta den detencion pa e supuesto asesinato di e hoben di 14 aña Celeste Rivas, despues cu polis a haya su curpa corta den su Tesla aña pasa.

Fiscalnan ta acusa cu el a mat'e april ultimo, despues cu supuestamente el a menasa di revela informacion comprometedor tocante nan relacion ilegal.

D4vd a declara su mes inocente na e cargonan. No ta cla ken a subi e cantica riba Spotify ni tampoco ki tempo.

Medidanan nobo pa alivia congestion riba red di coriente na Hulanda ta drenta na vigor

Hulanda a cuminsa implementa un serie di medida pa combati congestion riba e red electrico di e pais, mientras demanda creciente pa coriente ta sigui pone presion riba e red. Varios di e regla nobo a drenta na vigor comienso di luna di juli, mientras medidanan adicional ta bay keda introduci den proximo luna- y añanan pa sostene hogar, negoshi, y e transicion energetico di e pais.

Partinan grandi di Hulanda ta experimentando congestion di red, loke ta nifica cu no tin capacidad suficiente pa transporta tur e coriente cu ta genera of consumi durante ora peak. E presion mas grandi ta sucede entre 4pm y 9pm, ora hogar y negoshi simultaneamente ta recarga vehiculo electrico, usa pump di calor y consumi cantidadnan grandi di coriente. Na mes momento, fuentenan di energia renovable manera biento y solar por crea periodonan di produccion di coriente excepcionalmente halto, poniendo mas presion riba e red

Un di e consecuencianan mas visible ta cu negoshinan buscando un conexion di coriente nobo of mas grandi ta enfrenta lista di espera cada bes mas grandi, limitando nan habilidad pa expande operacion of cambia di combustible fossiel pa coriente.

Pa alivia presion riba e sistema, operadornan Hulandes ta continua invertiendo aproximadamente 8 biyon euro cada aña pa expande e red di coriente, mientras gobierno a acelera procedura di permiso y duna prioridad na proyectonan mayor di infrastructura di coriente. Otro 197 miyon euro a keda aloca pa mehora comunidadnan unda ta construyendo infrastructura nobo di voltahe halto.

Un cambio mayor a drenta na vigor dia 1 di juli ultimo. Den regionnan afecta pa congestion, aplicacion pa conexion nobo of upgrade awo ta evalua bao di un sistema nobo di prioridad. Ta duna preferencia na proyectonan cu ta yuda alivia congestion, manera sistema grandi di bateria di almacenahe, como tambe servicio publico esencial incluyendo hospital, defensa, desaroyo di vivienda, scol y transporte publico.

Gobierno tambe a cuminsa haci uso mas flexible di e red existente. Unda ta considera safe, operadornan di red por opera temporalmente e red mas cerca di su limitenan tecnico. Por usa bateria grandi, y unda necesario, generator di gas temporal, pa yuda absorbe e demanda durante periodonan di consumo pisa.

Mas cambio ta programa pa e aña aki. For di dia 1 di october proximo, municipalidadnan lo por reserva capacidad di coriente hopi mas trempan durante e fase di planificacion di proyecto nobo di vivienda, dunando mas siguransa cu e proyectonan por bay door.

Cuminsando januari 2027, cualkier capacidad reserva no usa ta bay keda libera na companianan cu ya ta riba lista di espera, cu capacidad disponible aloca segun rango di prioridad nacional.

Gobierno tambe ta curashando negoshi pa bira mas flexible den nan uso di coriente. Companianan cu reduci consumo durante oranan peak – of aumenta consumo ora tin surplus di energia renovable disponible – por ricibi compensacion financiero. Pa sostene e transicion aki, a por 62 miyon euro disponible pa financiamento pa yuda negoshi inverti den solucion cu ta reduci dependencia riba capacidad adicional riba e red, mientras otro 166 miyon euro ta financiando hubnan regional di energia

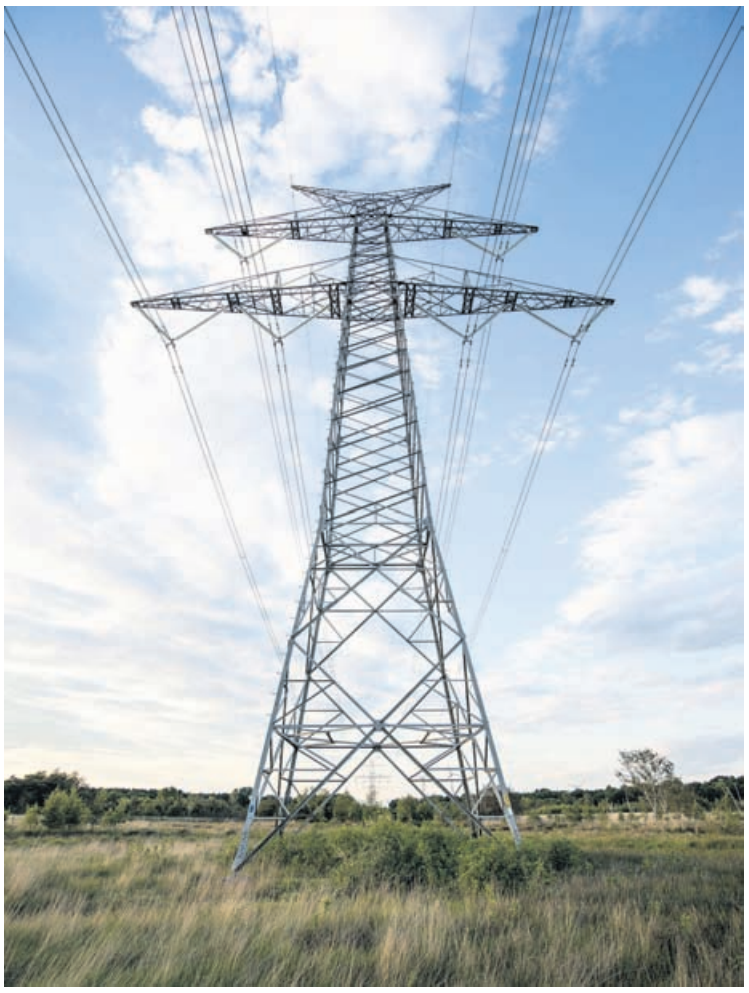

unda companianan bisiña ta comparti coriente genera localmente mas efectivamente.
Viviendanan tambe ta bay tin un rol mas grandi den reduci presion riba e red. For di 2028, e tarifa fiho actual ta bay keda reemplasa cu un sistema di prijs variable, haciendo coriente mas caro durante periodonan druk y mas barata ora e demanda baha. Gobierno tambe ta promoviendo aplicacionnan smart y pomp di calor hibrido, cu ta yuda kita consumo di coriente for di oranan peak y reduci presion general riba e red.
Hunto, e medidanan ta destina pa tene e sistema di coriente Hulandes confiable mientras e red ta pasa den un expansion mayor, sigurando cu crecemento economico, construccion di vivienda y e transicion pa energia renovable por continua a pesar di demanda.

SpaceX ta cancela prueba di starship di forma abrupto

(AFP) - SpaceX a cancela riba diahuebs loke lo tabata su prome vuelo di Starship desde cu e compania a drenta bolsa, cancelando e lansamento abruptamente net ora e booster a cuminsa cende.

“Algun di e motornan no a start, loke a activa un abandono automatico di lansamento. Awor nos ta descargando e propellant,” hefe di e compania, Elon Musk, a bisa riba X. “Pa tin confiansa den un bon vuelo, lo kita y reemplasa dos Raptor. E momento mas probable pa lansamento ta cuminsamento di otro siman,” el a agrega den un post posterior.

E vuelo lo tabata e di 13 lansamento di e raket enorme.
Ora e lanta porfin, e metanan di e vuelo lo ta similar na esnan di un biahe mayormente exitoso cu a ehecuta na mei, cu a presenta e ultimo edicion di e poderoso Starship, su modelo di tercer generacion.
E metanan di e prueba ey tabata basicamente pa demostra e diseñonan nobo durante vuelo.

Pero e no tabata sin algun problema, incluyendo problemanan cu motor di e booster Super Heavy, loke a hacie necesario pa e cay den Golfo di Mexico en bes di haci un regreso preciso.

E compania a bisa cu a haci “varios modificacion na hardware y software pa atende problemanan mira durante e vuelo anterior.”

SpaceX lo aspira e proximo biaha pa ehecuta lansamento, subida, separacion di etapa, boostback burn y landing burn di e booster riba lama sin ningun problema.

E etapa superior lo despliega 20 satelite Starlink V3, y SpaceX a bisa cu e lo prueba

un ‘relight’ di un motor Raptor den espacio.

E lo purba tambe mehora e escudo di calor di Starship.
E vuelo lo ta e prome despues cu SpaceX di Musk a drenta bolsa na Wall Street na juni, cu un oferta publico inicial record.

Diahuebs, accion di SpaceX a cera na $131.11, mas abao cu su prijs di IPO di $135.

E compania di raket a expande rapidamente su servicio di internet via satelite y a expresa ambicionnan grandi pa un centro di dato di AI den espacio.

Tin hopi cos ta depende di e progreso di SpaceX: e compania tin un contrato cu NASA pa produci un version modifica di Starship cu lo sirbi como sistema di aterisahe lunar.

Aruba ta uni na ‘Plastic Free July’: Un yamado pa proteha nos bida marino y recorda e prohibicion di plastic di un solo uzo

Luna di juli ta conoci mundialmente como ‘Plastic Free July’ (Juli Liber di Plastic), un iniciativa cu ta invita comunidad henter pa refleha riba e uzo excesivo di plastic y pa adopta habitonan mas sostenibel. Pa Aruba, un isla cu ta depende grandemente di e bunitesa di su recursonan natural, e esfuerso aki no ta djis un opcion, sino un necesidad urgente pa salvaguardia nos medio ambiente y, mas cu tur cos, e bida marino.

Un menasa serio pa nos lama y especie marino

Plastic ta keda un di e menasanan di mas grandi pa nos ecosistema marino mundial. Gran parti di e desperdicio di plastic cu hende ta genera ta termina den lama, afectando directamente rifnan di coral y e fauna marino. Bestianan manera turtuga, delfin, pisca y parhanan di lama sa confundi plastic cu cuminda, locual ta resulta fatal pa nan salud. Ademas, e plastic aki cu tempo ta desintegra y comberti den ‘microplastic’, asina plastic ta drentando e cadena di consumo y afectando indirectamente nos salud.

Leynan di Aruba: Prohibicion di plastic di un solo uzo

Como parti di e compromiso pa proteha nos medio ambiente, Aruba tin na vigor e ley cu ta prescribi e prohibicion di uzo di plastic di un solo uzo (single-use plastics), den e Landsverordening verbod voor het milieu schadelijke producten. Esaki ta inclui articulonan manera tayo, forki, cuchara, straw, confetti di plastic (stroichi), blaas y baki di cuminda traha di plastic of styrofoam.

E ley aki t’ey pa un rason: pa reduci y preveni e cantidad di desperdicio di plastic cu ta genera diariamente riba nos isla. Pa por logra un cambio real, cumplimento di parti di comercio, sector di turismo y nos ciudadanonan ta crucial. E ley ta duna nos e cuadro legal, pero e accion diario ta keda na cada persona pa e ta efectivo.

Con abo por contribui na e luna di ‘Juli Liber di Plastic’ aki (y structuralmente)?

‘Plastic Free July’ ta e momento ideal pa nos reevalua nos consumo diario. Djis algun cambio chikito por haci un impacto grandi:

Uza productonan reusabel: Semper tin bo boter di awa resusabel y tas di compras cu por bolbe uza.

Nenga plastic di un solo uzo: Ora bo ta cumpra cuminda of bebida, bisa “no” na straw, forki y cuchara di plastic of saconan innecesario.

Sostene comerciantenan cu ta haci practica sostenibel: Opta pa cumpra cerca negoshinan local cu activamente ta uza alternativa ecologico y ta respeta e ley di prohibicion.

Un esfuerso colectivo- Dia Nacional pa Cuida Aruba-25 di juli 2026

E lucha contra consumo di plastic no ta e tarea di un solo departamento of algun instancia, sino un esfuerso colectivo di henter e comunidad di Aruba. Por ehempel, Gobierno di Aruba ta organisando un Dia Nacional pa Cuida Aruba, riba dia 25 di juli venidero, e dia aki ta muestra di accion colectivo unda Aruba henter ta haci limpi tur skina di nos isla. Ademas e dia nacional pa un Aruba limpi mester yuda conscientisa nos hendenan pa preveni cu ta sigui tira sushi of laga sushi atras. DNM ta spera cu e Dia Nacional pa Cuida Aruba sirbi como compromiso pa un Aruba mas limpi y saludabel pa e generacion presente y esun di futuro.

Kimi K3 di China ta sacudi industria di AI na Merca

(AFP)—Kimi K3, un programa nobo di inteligencia artificial (AI) di startup Chines Moonshot AI, a sacudi industria tecnologico na Merca diabierna y a provoca discusion nobo tocante rivalidad entre China y Merca pa domina e sector di AI.

E programa a lansa diahuebs y dentro di algun ora a logra e prome luga riba Arena, un clasificacion hopi sigui di hermentnan di programacion cu ta usa inteligencia artificial. Esaki ta e prome biaha cu un modelo Chines a ocupa e prome puesto riba e lista.

Inversionistanan den Silicon Valley y Wall Street, hunto cu oficialnan di Cas Blanco, tin preocupacion cu si China por desaroya inteligencia artificial mesun bon cu Merca, companianan Mericano manera OpenAI y Anthropic lo haya dificultad pa sigui cobra prijs halto pa nan productonan.

Lansamento di Kimi K3 ta sigui esun di otro modelonan Chines di inteligencia artificial cu a haya hopi atencion. Manera mayoria di e ofertanan di China, e ta mas barata y ta usa codigo fuente cu programadornan por adapta segun nan necesidad.

Algun experto a compara e momento cu na comienso di 2025, ora otro compania Chines, DeepSeek, a sacudi mercadonan financiero cu e lansamento di un modelo poderoso di inteligencia artificial na un fraccion di e costo usual.

E episodio ey a baha temporalmente e balor di companianan tecnologico Mericano cu shen biyones di dollar.

‘Momento decisivo’

Anastasios Angelopoulos, kende ta maneha e website Arena, a bisa durante e podcast TITV cu Kimi K3 por obliga inversionistanan reconsidera henter e industria di inteligencia artificial. Segun e, empresanan por prefera programanan Chines gratis cu nan por adapta riba nan propio computer, en bes di programanan Mericano paga cu ta rekeri comparti dato cu otro compania.

El a bisa cu e lansamento probablemente lo “causa un momento decisivo den mercadonan di capital”, pasobra “e ta pone den cuestion con dominante” modelonan di codigo basa na Merca lo ta, manera esnan di OpenAI y Anthropic.

David Sacks, un inversionista di capital di riesgo cu ta conseha Cas Blanco riba inteligencia artificial y cu ta un opositor fuerte di regulacion tecnologico, a bisa riba X cu exito di Kimi ta mustra cu dominio di Merca ta bou menasa y cu tecnologia mester haya espacio pa desaroya sin obstaculonan.

Segun e, politiconan Mericano ta frenando progreso di nan propio pais door di blokia construccion di centronan di dato nobo, imponiendo reglamentonan na nivel estatal y proponiendo un agencia federal cu mester aproba modelonan poderoso di inteligencia artificial prome cu nan por ser lansa.

“Asina bo ta perde e careda di inteligencia artificial,” Sacks a skirbi.

Dean Ball, kende recientemente a traha como asesor di inteligencia artificial na Cas Blanco y cu awor ta traha na OpenAI, a bisa cu Kimi K3 ta claramente un programa fuerte y no simplemente un copia di modelonan Mericano, un critica cu frecuentemente ta ser haci contra productonan Chines di inteligencia artificial.

El a predici cu eventualmente administracion di presidente Donald Trump lo busca pa desanima mas claramente companianan Mericano di usa inteligencia artificial Chines, no door di prohibi esaki completamente, sino door di adverti cu e por contene riesgo scondi y cu empresanan no mester usa nan.

“Bo ta simplemente crea suficiente riesgo regulatorio pa tur empresa regula retira,” el a skirbi riba X.

Pa Gavin Baker, un inversionista prominente di Silicon Valley, Kimi K3 ta “posiblemente negativo pa Anthropic y OpenAI, mientras cu ta positivo, den termino neto, pa practicamente tur otro compania na mundo.”

Francia ta blokia acceso na Polymarket

(AFP) - Francia a bisa diabierna cu e lo blokia acceso na e mercado di prediccion online Polymarket, mientras hende ta sigui haci bet a pesar di un prohibicion ya caba na vigor.

Autoridad nacional pa wega di placa ANJ a bisa diabierna cu Polymarket su website por ta blokia den teritorio Frances, cual ta agrega na un prohibicion di november 2024 riba transaccion financiero riba e website.

Polymarket ta un di un cantidad di mercado di prediccion online cu ta permiti hende bet riba resultado di eventonan futuro.

ANJ a bisa cu e website su disponibilidad continuo - unda ta actualisa live e probabilidadnan di bet pa diferente evento - ta constitui promocion.
"Promocion, di cualkier manera, na fabor di un website sin autorisacion di wega di placa of betmento ta un crimen," ANJ a bisa, y a nota cu e boet por yega te hasta $114.000.
E regulador a bisa cu a pesar di e prohibicion riba transaccion for di cuentanan Frances, bishita for di internet Frances na Polymarket su website ta den aumento, yegando 578.751 luna pasa.

E mercado di bet a causa un cantidad di problema.

Francia su agencia di meteorologico, Meteo-France, a entrega un keho na april despues cu a hack un di su investigacionnan di tempo pa por aregla bet riba Polymarkets.

Un soldad di Merca ta enfrentando cargo federal pa usa informacion confidencial pa bet riba mercado di prediccion online relaciona cu e operacion di Merca na januari pa captura ex president Venezolano Nicolas Maduro. Aparentemente el a gana mas di $400.000.

Cas Blanco a bisa diahuebs cu a suspende un operador pa acusacionnan cu el a bet riba un mercado di prediccion cu contenido di President Mericano Donald Trump su speechnan.

Francia ta un di un cantidad di pais Europeo cu a restringi of blokia acceso na mercadonan di prediccion online manera Alemania, Italia y Spaña, segun ANJ.

Francia ta permiti bet online den deporte.

Polis Sur Africano ta aresta 69 na manifestacion violento

(AFP) - Polis Sur Africano a bisa cu a aresta 69 persona despues cu un manifestacion anti-inmigrante na e pais su costa a converti den uno violento cu hortamento y a laga por lo menos 1 persona hospitalisa.

Sur Africa a cay den simannan di manifestacion y inkietud contra inmigrantenan indocumenta, causando cu miles di persona a huy for di e pais.

Casi 150.000 persona a sali for di e pais den simannan reciente, segun un conteo di AFP basa riba cifranan cu paisnan Africano ta provee despues di repatria nan ciudadanonan.

Polis a bisa cu e manifestacion na Jeffreys Bay na e provincia Eastern Cape tabata organisa pa un grupo anti-migrante March and March.
Por lo menos 23 tienda a cay victima di hortamento, segun nan a informa den un declaracion. "A pone varios nacional di exterior den un shelter temporal pa nan seguridad," vocero di polis a bisa, agregando cu mester a hospitalisa un persona debi na e violencia.
"E situacion na e etapa aki ainda ta instabil sinembargo visibilidad di polis a intensifica," polis a declara.

Simannan di manifestacion pa exigi cu nacionalnan di exterior indocumenta sali for di Sur Africa ya caba a tuma bida di por lo menos 4 stranhero, segun polis, aunke algun gobierno Africano ta repatriando nan ciudadano y a pone e cantidad di morto hopi mas halto.

Gruponan arma a bay porta pa porta na cierto area di e provincia Guateng - cas di e capital Pretoria y punto economico Johannesburg - pa exigi cu e nacionalnan di exterior sali for di e pais, acusando nan di tuma trabao for di localnan.

Alrededor di 350 persona a keda aresta pa "conducta ilegal, intimidacion, incitacion y crimennan relaciona," te cu dia 8 di juli, segun gobierno.

Ex-spion condena pa asesinato relaciona cu lodge masonico na Francia

(AFP)—Un Ex-spion y un ex-periodista tabata entre e personanan cu a ser condena diabierna despues di un huicio largo cu a revela un red di violencia y criminalidad relaciona cu un lodge masonico cerca di Paris.

Un corte na Paris a tende centenares di ora di testimonio tocante intento di asesinato, spionahe industrial y complotnan extraordinario durante un proceso cu a dura mas cu tres luna. Di e 22 acusadonan, 17 a ser declara culpabel y cinco a keda absolvi.

Entre e acusacionnan mas serio tabatin e asesinato di un chauffeur di auto, intento di asesinato di un coach empresarial y un lider sindical, agresion serio y conspiracion criminal, tur supuestamente cometi na nomber di un red tipo mafia den e anterior Lodge Masonico Athanor na Puteaux, un suburbio di Paris.

E supuesto hefe di e operacion, Daniel Beaulieu, a traha anteriormente pa e servicio di inteligencia interno di Francia y a describi su mes como un deboto di magia y control mental.

Segun e acusacion, e ex-mason a usa e metodonan ey pa convenci un sicario cu e tabata actuando na nomber di Estado, en bes di regla cuenta personal y ehecuta asesinato ordena pa Beaulieu.

E homber di 72 aña, cu awor ta usa un rolstoel despues di un intento di suicidio, a haya un condena di 30 aña den prison diabierna, e sentencia mas halto imponi na cualkier di e acusadonan.

Beaulieu a confesa tur e acusacionnan contra dje, cu excepcion di e asesinato di Laurent Pasquali, un chauffeur cu un biaha a participa den e careda di 24 ora di Le Mans. Su curpa a ser descubri den un bosque na 2019.

Aunke loke a pasa cu Pasquali tabata un elemento importante den e caso, e acusadonan no a duna hopi claridad durante e huicio tocante su morto.

E homber acusa di asesina Pasquali a keda absolvi. Un pareha casa cu tabata acusa di contrata e asesino pa recupera un debe cu e chauffeur tabatin tambe a keda absolvi di e acusacion di conspiracion criminal.

Den total, 17 acusado a haya condenanan cu ta varia entre un condena suspendi di seis luna y 30 aña den prison.

Entre nan tabatin tambe e ex-periodista Frederic Vaglio, di 55 aña, tambe un ex-mason, kende a haya un condena di 25 aña den prison.

Sebastien Leroy, un ex-security guard di 36 aña cu a actua como sicario, a haya un condena di 27 aña den prison, cinco aña mas cu loke fiscalia a pidi.

Brasil ta pidi UN y FIFA pa combati racismo durante Copa Mundial

(AFP)—E maximo organismo di derecho humano di Brasil a pidi na UN y FIFA diabierna pa tuma accion contra racismo, mencionando insultonan racista dirigi na hungadornan, incluyendo capitan Frances Kylian Mbappe, durante Copa Mundial 2026.

Mensahe racista a circula na gran escala den tribunanan, riba internet y hasta for di politiconan durante henter e torneo, cu lo cera cu e final di diadomingo entre Spaña y Argentina.

Un senador Paraguayo a haci comentario derogatorio tocante Mbappe, mientras cu ex-prome minister di Spaña, Mariano Rajoy, a cuestiona nacionalidad di hungadornan Frances.

Mientras tanto, hungadornan color scur di seleccion nacional Hulandes a enfrenta un avalancha di mensahe di odio riba internet despues cu nan a faya penaltinan den e partido contra Maroco.

Conseho Nacional di Derecho Humano di Brasil a condena "un patronchi transnacional di racismo structural, discriminacion racial y discurso di odio observa durante henter Copa Mundial 2026", segun un comunicado manda na AFP.

E conseho a pidi UN y FIFA pa sigura cu e paisnan organisador — Merca, Mexico y Canada — ta investigando adecuadamente e incidentenan racista y ta duna actualisacion riba nan.

Presidente di e conseho, Ivana Leal, a cita cifranan di FIFA cu ta mustra cu, di mas cu seis miyon publicacion riba rednan social cu a ser monitoria, 89.000 tabatin contenido ofensivo, incluyendo miles di caracter racista.

E cifra ey ta mas cu 13 biaha e cantidad registra durante e edicion di Mundial na 2022.

"Mundial ta reuni miyones di hende y mester representa un encuentro entre pueblo y culturanan," Leal a declara.

"E datonan ta mustra cu racismo ta keda un reto mundial," el a agrega.

Resultado Sorteo
17 juli 2026

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
3186	5938	5590	0205
1024	2179	SUPER5	7756
0523	7413	-	0860

MERDIA

CATCHI
Sorteo # 5037
5858
2258
8777
MULTI-X
X3
BIG 4
Sorteo # 5037
2065
MULTI-X
X2
1OFF
Sorteo # 3093
6152
ZODIAC
Sorteo # 5037
6134
Capricornio
LUCKY 3
Sorteo # 1911
501
MULTI-X
FP

CATCHI
Sorteo # 8901
8012
4102
3151
MULTI-X
X2
BIG 4
Sorteo # 7945
6287
MULTI-X
X5
1OFF
Sorteo # 2650
4935
ZODIAC
Sorteo # 6704
9491
Piscis
LUCKY 3
Sorteo # 1634
233
MULTI-X
FP

ANOCHI

LOTTO 5

Sorteo #	Joker	Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot	
0 x Match 4+	1.000.000,-	
0 x Match 4		
0 x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA
07-13-18-28-29

Sorteo # 7243	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	54.000,-
5 x Match 4	
167 x Afl 8,00	

MINI MEGA
02-04-09-28

Sorteo # 1888	Mega Ball 02
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
1 x match 4	330.000,-
1 x Afl. 500,00	
64 x Afl 50.00	
90 x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS
Afl. 430.000,-

KORSOU
Sorteo #

#VALUE!

Sorteo # 285
134374

HOH conhuntamente cu SOGA ta informa:

Reparacion na sistema di aircondition anochi di 20 pa 21 di juli

Horacio Oduber Hospital (HOH) conhuntamente cu SOGA ta informa tur pashent hospeda den HOH, pero tambe bishitantenan, coleganan y alabes comunidad cu durante anochi di 20 di juli venidero te mainta trempan di 21 di juli lo tuma luga trabounan importante di reparacion na e sistema di aircondition di HOH.

Pa por haci e trabounan aki di un forma safe y responsabel, e sistema di aircondition lo wordo paga temporalmente for di 11:45 di anochi te cu aproximadamente 5or di mainta.

Nos ta compronde cu esaki por causa algun incomodidad, specialmente pa pashentnan admiti den hospital, nan famianan y tambe coleganan presente. Pa e motibo aki nos a prepara diferente medida pa limita e impacto di e reparacion aki y pa mantene tur hende lo mas comodo posibel durante e orarionan di reparacion.

E trabounan di reparacion ta necesario pa garantisa cu den futuro e sistema sigui funciona di un forma confiabel y pa sigui brinda un ambiente safe y agradabel pa tur hende cu hospeda, bishita of traha na HOH.

Di awo caba nos ta desea di pidi disculpa pa cualkier incomodidad cu esaki por causa y tambe gradici tur hende pa nan comprension, pasenshi y cooperacion mientras nos ta realisa e trabounan importante aki.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2
Tel: 582-1010

F A D A
Campanastraat 5
Tel: 583-2999
Tel: 583-9610

F A V I
Primavera 233
Tel: 582-5051
Tel: 582-5222

F E P O
Engelandstraat 15
Tel: 583-1016
Tel: 583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
Tel: 588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2
Tel: 583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19
Tel: 588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9
Tel: 582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel: 582-2219
Fax: 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Ave. Milio J Croes 17 B
Tel: 588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
Tel: 582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1
Tel: 582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad: Oduber
Tel. 582 1780

San Nicolas: Aloe
Tel.584 4606

Emergencia

Polis Oranjestad	100
Polis San Nicolas	104
Polis Santa Cruz	105
Polis Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulans	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

Botica

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

Utilidad

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

Funeraria

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

TAXI

Aruba Transfer Tour & Taxi C. A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Mama aresta pa a sconde cuchiu cu su yiu a usa pa mata studiante

(AFP) - Corte a detene mama di un homber Sikh Britanico sentencia na prison pa stacamento fatal di un studiante diabierna, pa motibo cu el a purba sconde e cuchiu usa den e asesinato.

Henry Nowak tabatin su man mara na boei pa polis den december mientras e tabata muriendo, despues cu su atacador, Vickrum Digwa, falsamente a acusa cu e tabata victima di abuso racial.

Digwa, di 23, a ricibi sentencia di por lo menos 21 aña na juni pa e crimen contra Nowak usando un cuchiu di 21 centimenter na Southampton despues di un discusion pa un celular.

E caso a hala atencion di figuranan ultra-derechista cu a bisa esaki ta un ehempel di asina yama "two-tier policing," den cual oficialnan ta mira como figuranan cu ta lidiando cu minorianan etnico di manera menos estricto.

Digwa su mama, Kiran Kaur di 53 aña, a ricibi sentencia diabierna na Southampton Crown Court di 3 aña den prison pa a bay cu e cuchiu for di e escena, hibando esaki cas.
"Un mayor responsable lo a papia cu su yiu tocante nan accion y encurasha nan pa haci lo corecto," hues William Mousley a bisa.

"Na luga di esey, bo a bay cu e cuchiu cas y a pon'e cu un coleccion mas grandi di otro arma den camber di bo yiu. "Esey lo a yuda pa sconde loke el a haci."

Mously a agrega cu Kaur su accionnan "a agrega na bo yiu homber su pensamento cu e no a haci nada malo y cu e tabata e victima."

Fiscal Nicholas Lobbenberg a bisa corte, cu e "ausencia di e arma ey a laga Henry ta muri cu miedo, su so y sin por kere e situacion."

Su abogado di defensa, Mark Watson, a bisa cu Kaur su actonan a surgi for di un "momento di panico" despues di un yamada anochi laat cu Digwa.

"E arma no tabata destrui, e no tabata limpia, e no tabata kibra y scondi," el a bisa.

Pronostico di tempo

Valido te diasabra 18 di juli 2026, 18:00

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero breve.

Temperatura maximo 33 grado celsius
Temperatura minimo 27 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 38 grado celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 7:09 pm
Subida di solo : 6:22 am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccion oost;
Forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo).
Den dia fuerte te duro den rafaga;
Forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Extension di e area di presion halto riba Atlantico lo sigui sostene un biento modera te basta fuerte cu, lo yega fuerte te duro den rafaga. E nivelnan mas abou di atmosfera ta basta seco y esaki lo stroba desaroyo di nubianan di awasero. Sinembargo, un aumento leve den oranan di marduga y mainta di diasabra por induci un awasero pasahero e ora ey. Sobra di dia lo keda seco. E concentracion di stof di Sahara lo varia durante e periodo di pronostico aki. sinembargo, ta recomenda personanan cu ta sensitivo pa cambionan den e calidad di aire pa sigui monitoria e situacion aki y tuma e precaucionan necesario.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: Keto cu olanan rond di 1 pia.

Na partinan zuid protegi: trankil, 1 te 2 pia.
Na partinan zuid no protegi: modera cu olanan alrededor di 2 te 3 pia, localmente 4 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Modera te localmente poco bruto cu olanan alrededor di 5 pa 7 pia.

Aviso/ alerta:
Un aviso pa boto chikito pa e partinan oost te noordwest di costa ta na vigor.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Mi a lucha e bon lucha, mi a core e careda te na fin y mi a mantene mi fe."
2 Timoteo 4:7

Cu profundo tristeza den nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia e fayecimento di nos tata, welo, ruman y omo stima,

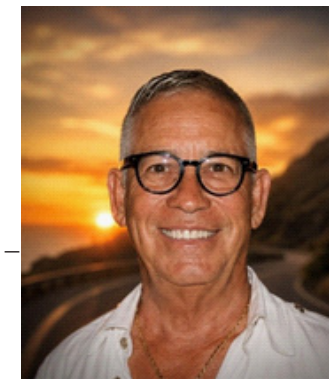

MILTON ADRIAAN ARENDS
Cariñosamente yama: "Chiki Malbad"
21 di november 1957 –
† 14 di juli 2026

Na nomber di:
Su casa:
† Jacintha Arends-Werleman

Su yiunan stima:
Jeremy Arends y Rose-Ann Vrolijk
Jeamir Arends y Lizaira Geerman
Shalliene Arends

Su tata y mama:
† Adriaan Sixto "Adi" Arends y
† Elfriede Magdalena "Frida" Arends-Fradl

Su nieto(a)nan stima:
Skyrah, Jyven, Rylan, Jero y Zinzy-Rose Arends
Jomar y Lizienne Arends
Mia Jansen

Su pareha:
Lisette Croes

Su rumannan:
Dennis Arends y Vianca Arends-Hoek
† Roland "Janchi" Arends
Eric Arends y Marieta Arends-Tromp
† Franklin Giovanni Arends
Egbert Arends

Su subrino(a)nan:
† Bruce Arends, Kevin Arends, Garey Arends, Brian Arends, Joase-Een Geerman-van Der Biest, Irving Arends, Julissa Arends, Alvin Arends y Zoey Arends.

Su omo y tantanan na bida:
Trina Bartels-Arends
Silia Maduro-Arends
Siegfried y Damaris Fradl-Otarola

Su bon amigonan di cas:
Cedrick Bontekoe, Candido 'Candy' Werleman, Bruce Ponson, El presidente Camacuri, Rockito Donker y demas amigo(a)nan cu ta mucho hopi pa menciona.

Primo y primanan, coleganan di Taxi, su amigonan di su club stima Camacuri Harley-Davidson Club Aruba, demas bikers club nan na Aruba, Boneiro y Curaçao.

Demas famianan: Arends, Fradl, Werleman, Quandt, Vrolijk, Geerman, Jansen, Croes, Maduro, Wever, Hoek, Tromp, Bregita, Polak, Peterson y Nava.

Ta invita demas famia, amigo(a) y conocirnan pa asisti na e Acto di Condolencia cual lo tuma lugar dialuna 20 di juli 2026 na Aurora Funeral Home for di 7:00 pm te 9:00 pm.

Acto di Intiero lo tuma lugar diamars 21 di juli 2026. E restonan mortal di nos defunto stima "Chiki Malbad" lo reposa for di 1:00 pm pa 3:30 pm na Misa Sagrado Curason di Hesus na Savaneta. Despues di misa, lo sali rumbo pa Santana catolico di Savaneta, unda lo pone su curpa na descanso eterno.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no lo por ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos kier pidi disculpa y comprension si den nos tristeza y dolor, nos por a lubida di menciona un of otro miembro di famia of conocir.

Bo a core bo careda cu curashi, amor y balentia. Awor descansa den brasa di Señor. Nos ta stima bo y lo carga bo den nos curason pa semper.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lo E seka tur lágrima for di nan wowo, i morto lo no eksistí mas: lo no tin nada di rou, nada di yoramentu, nada di dolor mas, pasobra tur kos di ántes a pasa bai.
'Revelashon 21:4 BPK13

Cu profundo tristeza pero conforme Dios su boluntad nos kier a participa fayecimento di:

Bruno Rasmijn
***06 October 1938 - †12 July 2026**

Na nomber di su:
Casa: †Theresita F. Rasmijn V/D Berg

Yuinan:
Robert Rasmijn
Beata y Hubert Thielman Rasmijn
Johnny y Jessy Rasmijn-Samson

Yui di criansa:
Prisca Webb

Nieto/nietanan:
Jeisua, Dayanara, Sharlin, Shakaina
Nielson, Janella, Elson
†Johnathan, Josué,Rahim, †Johné, Jay-Line, Jo-Vianne

Tur su Bisanieto/bisanietanan.

Su Rumannan:
†Roberto y Vera Rasmijn y Famia
†Maria y Pascual y Famia
Olga y †Jenny y Famia
†Irma y †Chico Solognier Rasmijn
†Marcolino Rasmijn
†Agnes y †Fernando y Famia
†Ireno y Rita y Famia
†Maximiliano y Patricia
Jacintha y †Pedrito y Famia
Vicente Rasmijn
Theresita y Famia
Thomas y Famia

Cuñanan:
†Florentina Chinaloi V/D Berg
Sabina Gielen V/D Berg

Tanta y omo nan, subrino y subrina nan, primo y prima nan, amigo y amiga nan, bisiña nan, demas famia na Aruba, Boneiro, Curaçao y Hulanda.

Stichting Bethel: Irena Gomes y Staff y famia

Ex coleganan: Mc Kee, Interbeton, Wescar, Old Paso, Coastal, Valero

Ex futbolistanan: Jong San Nicolas, Quadikiri Boys, Pova

Coleganan di Old Parr Domino.

Famianan: Rasmijn, V/DenBerg, Thielman, Samson, Kock, Vlijt, Henriques, Solognier, Croes, Maduro, Geerman, Cornes, Boekhoudt, Quant, Everon, Fingal, Jansen, Angela, Hernandez, Ras, Martijn , Wouters, Vrolijk, Gielen, Beddo, Gomez, Wever, Chinaloi, De Kort, Navas, Koolman, Nicolaas, Stamper, Morales, Sint Jago, Wernet, Schwengle, Yarzagaray, Peña, Dirksz, Richardson, Janga, Kelly, Dijkhoff.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro familiar y conocirnan.

Alavez ta invita tur demas famia, bisiña y conocirnan pa e acto di despedida cual lo tuma lugar Diasabra 18 di July 2026 di 2:00pm pa 4:00pm na Pray Funeral Home and Crematory. Acto di cremashon lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta lamenta cu nos no ta risibi bishita di Condolencia na cas despues di acto di despedida.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Samen met jou verdween voorgoed een stukje van mij.
Zal je altijd blijven missen.

Rust zacht lieve broer – oom

Gregory Roland Steba
***23-12-1970 - †11-07-2026**

Vader: †Tirso Steba
Moeder: †Marie Winalda Williams

Zus: Melinda Tirza Steba

Broer: Omar Benjamin Steba

Partner: Salisa Manuputty

Kinderen: Jasmijn en Trevor Steba

Families vrienden en kennissen in het buitenland en Aruba: Steba, Lopez, Williams, Rahman, Zending, Wong, Nunes, Comenencia, Kock, de Freijtas, van Eer, Haley, Lande, Braafhart, Sneek, Steenkist, Steenhuis, Bronswinkel, Winklaar, Bosnie, Goedhoop, Malmbeg, Wiersma, Bank, Huang en alle collega's van Horacio Oduber Hospital.

Excuses als we vrienden en familie vergeten zijn.

Wij nodigen u uit om het heengaan van onze broer en oom bij te wonen op zaterdag 18 juli 2026 van 2.00 tot 4.00 pm bij Aurora Funeral Home, daarna bij de centrale begraafplaats te Sabana Basora.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1
Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Guillermina Edita Tromp
Cariñosamente yama "Mina"
***16-09-1965 - †16-07-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Shanteeh Marybel Winterdal
Miho conoci como Nana
*30 Mei 2002 +10 Juli 2026

Na nomber di su:
Mayornan:
Sharitza (Shary) Christiaans
Hector (Eco) Winterdal y famia na Hulanda

Ruman di parti Mama:
Sherwin Christiaans
Rumannan di parti Tata:
Amadee Krosendijk y famia
Vinshley Winterdal
Daynah-Monique Enid Danje

Welo y Wela(nan):
Jacinto y †Filomena Christiaans-Tromp
Victor y Ica Winterdal-Tromp

Tanta y Omo(nan):
Shahayra Giel-Christiaans y Oslin Giel
Jaime y Silvia Winterdal
Kenneth y Lilian Winterdal
Xiomajra y Giovanny Rafael

Mescos cu Tantanan:
Nicole Trimon y Famia
Judella Croes y Famia
Melania Tromp y Famia na Hulanda
Bernadetta Christiaans y Famia

Primo y Primanan:
Shayra Giel y Brian Boekhoudt y Famia
Shandon Giel
Angela Winterdal y famia
Derek Winterdal
Kimberly Winterdal
Shalline Winterdal
Giomary Rafael y famia
Darienne Rafael
Jeriel Rafael

Bisa Wela:
Adelberta (Berta) Christiaans

Su Tantanan y Omonan Grandi

Demas Famia: Christiaans, Winterdal, Tromp, Giel, Trimon, Wolff, Boekhoudt, Krosendijk, Danje, Rafael, Eduwardo, Dieterman, Croes, Koolman, Franken, Goldstein, Figaroa, Semelee, Maduro

Nos ta gradici di curazon tur empleadonan y enfermeranan di Stichting Ambiente Felis seccion Cas Brijante cu a cuida Shanteeh cu hopi amor y dedicacion.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia y conocir.

Ta invita pa e acto di despedida cu lo tuma lugar dialuna 20 di juli 2026 na Aurora Funeral Home di 9:00 pa 11:00 am

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Luciana Juliana Werleman
*07-01-1942 - †16-07-2026

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Salmo 23:
"Señor ta mi wardador mi no tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde E ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa."

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. vda. Maria Vreeswijk-Danje
Cariñosamente yama "Marichi"
*25-09-1944 - †15-07-2026

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Merca ta termina su estado di emergencia causa pa menasa di seguridad di Hong Kong

(AFP) - Merca a scoge pa no extende su estado di emergencia pa loke el a considera menasa cu Beijing su ley di seguridad nacional na Hong Kong ta posee, indicando cu Washington por restaura trato preferencial den mercado cu e punto financiero.

E emergencia declara na juli di 2020 durante President Donald Trump su prome presidencia a caduca, y US Treasury Department a confirma esaki diabierna.

China su ministerio di Comercio a elogia e desaroyo, bisando den un declaracion diabierna cu Washington su decision tabata "un paso importante den implementa e consenso cu a yega durante dialogo di mercado economico entre ambos banda."

E lapso ta bini despues cu dialogo di mercado den e ultimo aña entre e dos economia mas grandi na mundo a baha tarifanan cu Trump a impone den e di dos termino di Cas Blanco te awo.

Washington recientemente a confirma na Beijing cu e orden lo caba e aña aki, ministerio di Comercio Chines a bisa.

US Treasury Department no a inmediatamente contesta na un peticion pa comentario.

Hong Kong anteriormente a disfruta di un status economico special dentro di Merca, ricibiendo trato preferencial den areanan manera control di exportacion.

El a mantene autonomia significante desde cu Britania a entrega e teritorio back na China na 1997.

Sinembargo Beijing a desafia advertencianan internacional pa medio di impone e ley di seguridad, cual ta criminalisa subversion y otro crimennan na Hong Kong, mandando un mensahe cla den e punto.

E accion a bini despues cu e ciudad a mira manifestacion masivo y hopi biaha destructivo cu ta boga pa democracia.

Gobierno di Hong Kong su vocero a bis cu e ciudad a nota un "cambio positivo" den politica di Merca y ta mira den direccion di sigui cu "intercambio economico normal y mercado" di ambos banda.

Legislador Aleman critica pa uso di mama substituto

(AFP) - Un miembro prominente di Canciyer Friedrich Merz su partido centro-derechista a cay den critica diabierna pa a haya yiu via un mama substituto na Merca, a pesar cu e practica ta ilegal na Alemania.

Jens Spahn, e presidente di e fraccion di CDU den parlamento Aleman y su casa recientemente a bira mayor di un yiu homber naci na Merca via uso di mama substituto, segun media Aleman a reporta.

CDU sinembargo ta estrictamente contra haci uso di embaraso substituto legal na Alemania y algun den e partido a critica Spahn su acto.

Canciyer Friedrich Mer a bisa diabierna cu e "no ta mira necesidad di cambia" Alemania su prohibicion riba embaraso substituto of su partido su oposicion cla na esaki.

Ora a puntra si e ta sostene Spahn ainda, Merz a bisa cu lo trata e topico "na e siguiente reunion di CDU su comite ehecutivo nacional."

Otronan den partido di Merz a directamente expresa nan condena.

"Jens Spahn no ta apto mas pa ta presidente di e grupo parlamentario y mester renuncia," Daniel Peters, lider di CDU na Mecklenburg-Western Pomearnia, a bisa e corant Bild diabierna.

Peters, ken ta forma parti di CDU su comite ehecutivo nacional, a bisa cu ta "completamente inaceptable" pa Spahn vota di un manera como legislador di CDU y despues "actua di manera completamente diferente como individuo priva."

Hefe di CDU su grupo pa miembronan mas grandi, Hubert Hueppe, a bisa Der Spiegel cu e ta "personalmente den shock" cu Spahn su decision a pesar di CDU su "posicion cla" tocante e topico.

"Claramente, mi por compronde cu tur hende kier un yiu, incluyendo parehanan homosexual," Hueppe a bisa, pero el a agrega cu e debate ta tocante "e instrumentalisacion di hende muhe."

Segun Bild, e pareha su substituto tabatin 4 luna di embaraso ora cu CDU a vota ultimo pa mantene e prohibicion na februari.

Fuentenan cercano na Spahn a bisa e revista Focus cu regulacion di Merca tocante proteccion di hende muhe tabata un factor decisivo den e pareha su decision pa bay e pais pa un mama substituto."

Gobierno su propio comisionado pa topiconan di sexualidad, tambe yama 'queer', Sophie Koch di partido centro-iskierdista SPD, tambe a reacciona.

"Varios persona queer kier yiu y mester por cumpli e deseo aki," el a bisa Rheinische Post, pero a agrega: "Mi no ta kere substitucion comercial tampoco ta e manera correcto."

Spahn, di 46 aña, anteriormente tabatin e funcion di minister di Salud di Alemania durante e pandemia di Covid-19 bao ex-Canciyer Angela Merkel.

Bao Merz, el a bira un bos derechista prominente den e partido, specialmente pa topiconan di inmigracion.

Sobrevivientenan di candela na Hong Kong wardando pa disculpa y responsabilidad

(AFP) - Residentenan cu a sobrevivi Hong Kong su candela mas mortal den decadas a bisa cu nan ta spera gobierno lo finalmente tuma responsabilidad pa fayonan cu a resulta den e desaster, despues cu un investigacion cu a dura varios luna a caba diabierna.

E candela na Wang Fuk Court na november - e candela residencial mas mortal desde 1980 - a mata 169 persona mientras e tabata guli 7 di e 8 bloke di apartamento high-rise.

Miles di residente a keda desplasa.

Un comite independiente lidera pa hues a tende diabierna cu e candela "tabata prevenible pero no a preveni esaki y tabata un posibilidad pero no a spera esaki."

Algun residente tabatin lagrima mientras nan tabata brasa otro, ora cu e comite su sesion final a caba, cu varios otro haciendo yamado pa oficialnan enfrenta responsabilidad.

"Bo no mester bin dilanti y disculpa, na luga di bisa cu bo no tabata involucra y laba bo man di henter e cos?" residente Dorz Cheung a comenta, describiendo "un sentido di impotencia."

"Tin falta di comunicacion den tur departamento, henter e gobierno," el a bisa.

"Esaki ta simplemente inaceptable."

Varios keho di residentenan di Wang Fuk Court cu empleadonan di construccion cu tabata renobando e estado tabata humando na e sitio a ricibi tiki atencion.

Segun e lider di e comite, Victor Dawes, evidenci ta sugeri cu e candela tabata causa pa un sigaria cendi cu no a benta di manera corecto.

Hong Kong Labour Department a ehecuta por lo menos 16 inspeccion pero no por a tuma accion, referiendo algun di e residentenan su keho na e departamento di bombero, cual a bisa cu e problema no ta cay bao nan mando.

Un prohibicion di humamento na sitionan di construccion na Hong Kong a drenta na vigor diabierna.

E investigacion tambe a mira cu Urban Renewal Authority no a atende keho tocante e estado su maneho ni tampoco a examina e cualificacion di e contratistanan.

Gobierno a admiti cu tabatin "debilidadnan sistematico," incluyendo e cobertura limita y frecuencia di inspeccionnan. Sinembargo, gobierno su argumentonan di clausura a bisa cu e "causa primario ta keda den e defraudacion, falta di accion y omision delibera di actornan priva."

"Nan tur mester bin dilanti colectivamente y pidi despensa," Cheung a bisa, exigiendo un "splicacion rasonable, na luga di uno lihe y no genuino" di oficialnan.

Otro residente tambe a bisa cu nan ta desapunta pa e pasamento di responsabilidad entre departamentonan di gobierno.

Peggy Fung, ken ta den su 70 aña y tabata biba den e compleho pa 4 aña, a bisa reporteronan cu e ta sinti cu e candela ta e "desaster di e siglo."

"Dicon ningun hende di e autoridadnan concerni a sali pidi despensa?"

E ta un di 1.700 residente di mas di 65 aña, di un total di mas di 4.600. Di esnan cu a fayece, 114 persona - of alrededor di 70% - tabatin 65 aña of mas.

"Hende manera ami y mi bisiñanan - nos no ta hoben mas - dicon nos tin cu pasa door di tur esaki?" Fung a bisa. "Dicon gobierno no por tin un tiki mas balor y realmente haci algo?"

Harry Leung, un di e residentenan cu a sali for di e compleho e dia di e candela, a bisa cu "e responsabilidad regulatorio na final toch ta den man di gobierno."

"E unico cos cu mi ta pidi ta pa oficialnan bisa, 'sorry, ta nos culpa,' y tuma responsabilidad," el a bisa.

"Esaki no ta un exigencia irasonable."

E comite ta anticipa di hiba e rapport na e lider di e ciudad pa september.

E rapport lo ta "e comienso na regla cuenta y busca husticia," Yip a comenta.

Experto di Nacionnan Uni y NGOnan ta urgi Tailandia no deporta reportero

(AFP) - Un experto di Nacionnan Uni y decenas di grupo defensor di libertad di prensa y derecho a urgi Tailandia pa no deporta un reportero deteni pa China.

Reportero investigativo Chines Bai Zhaodong a huy for di China na november di 2023 pa motibo di "persecucion y criminalisacion pa expone corupcion di escala grandi y fraude financiero cu ta implica oficialnan," rapporteur special di Nacionnan Uni tocante defensornan di derecho, Andrea Bolanos Vargas, a bisa riba X.

Reporters Without Borders (RSF) y casi 60 otro grupo a bisa diabierna cu e reportero, deteni pa inmigracion Tailandes desde januari, ta enfrenta un "riesgo inminente di deportacion."

Nan a bisa cu China a emiti un orden di aresto pa Bai na september di 2024 a base di "cargonan fabrica di extorsion" y autoridadnan Tailandes desde e tempo aki a stop e di bay otro pais.

Nan ta adverti cu e ta enfrenta "un riesgo real" di persecucion na China.

"Su regreso obliga pa e motibo aki lo viola di manera innegable, Tailandia su obligacionnan bao prohibicionnan internacional y domestico di tortura," nan declaracion a bisa.

Vargas, un experto independiente cu mandato di UN Human Rights Council cu no a papia di parti di Nacionnan Uni, a expresa preocupacion na e "noticia preocupante di e deportacion pendiente."

Lider nobo di Labour, Burnham, ta priminti di bolbe duna speransa como siguiente prome minister di Reino Uni

(AFP)—Andy Burnham a compromete diabierna di bolbe duna pueblo Britanico "speransa" ora cu el a bira e lider nobo di partido gobernante Labour y e siguiente prome minister di Reino Uni oficialmente.

Conoci como e "Rey di Norte" pa su nuebe aña como alcalde di Manchester, Burnham a compromete na traha pa mehora e nivel di bida den tur region di Reino Uni.

"Pueblonan y lugarnan... ta wardando pa hopi tempo pa politica laga nan haya speransa atrobe... Nos lo bolbe duna nan speransa," el a priminti durante un conferencia special di partido.

"Mi ta pa nos, pa tur nos," Burnham a bisa e delegadonan, cu a responde cu aplauso.

E homber di 56 aña ta tumando over for di Keir Starmer, kende a renuncia luna pasa despues di varios luna di turbulencia politico, scandalnan y decisionnan di politica interno cu no a resulta bon.

Labour, cu ta un partido centro-izquierdista, ta conserva un mayoria contundente den parlamento despues di eleccion general di 2024. Como lider di e partido mas grandi, Burnham ta bira prome minister sin mester convoca un eleccion nobo.

Burnham lo drenta Downing Street dialuna despues di un reunion cu Rey Charles III, birando e di shete prome minister di Reino Uni den apenas dies aña.

Ta apenas cuatro siman desde cu Burnham a bolbe como miembro di parlamento despues di un ausencia di nuebe aña, determina di reemplasa Starmer.

Parlamentarionan di Labour ta considera cu e ta nan mihor oportunidad pa tene e partido anti-inmigracion Reform UK, lidera pa Nigel Farage, bou control. Sondeonan ta indica cu e partido tin bon chance di gana e siguiente eleccion general, cu ta anticipa pa 2029.

E propuesta principal di Burnham ta transferi mas poder na ciudadnan y regionnan, incluyendo establecimento di un oficina "Number 10 North".

Burnham, cu ta pertenece na fraccion izquierda modera di Labour, ta faborece mas control publico riba servicionan, manera suministro di awa, y reindustrialisacion.

"Si nos kier un economia y un pais cu ta traha pa tur hende y tur lugar... e ta rekeri un caminda nobo diferente di esun cu nos a sigui durante e ultimo 40 aña," el a bisa.

Burnham a compromete tambe na acelera construccion di casnan publico pa yuda atende e crisis di vivienda y di inverti mas recurso den cuido social.

Despues di no enfrenta ningun contrincante, el a bira lider di Labour despues di tres intento, despues di candidaturanan fracasa na 2010 y 2015.

Burnham tabata miembro di parlamento entre 2001 y 2017 y a ocupa cargo ministerial den gobiernonan di Tony Blair y Gordon Brown.

Desde e tempo ey, el a crea un imagen nobo como un homber di pueblo, combinando un estilo relaha cu comunicacion eficaz riba rednan social.

Parlamentarionan di Labour ta mira den Burnham un comunicador mihor cu Starmer y ta spera cu e lo tuma un enfoke mas radical pa reforma servicionan publico di Reino Uni, cu a enfrenta hopi problema.

"E ta sinti manera un cuminsamento nobo. Tin motibo pa tin speransa," parlamentario di Labour Richard Baker a bisa AFP despues di discurso di Burnham.

Lider nobo, mesun problemanan

Starmer a bolbe pone Labour na poder despues di 14 aña den oposicion cu un victoria aplastante riba e Conservadornan na juli 2024. E Conservadornan a cambia cinco prome minister durante e periodo di turbulencia cu a sigui despues di referendum di Brexit na 2016.

Pero rapidamente su mandato a keda marca pa decisionnan di politica interno cu no a resulta bon y varios controversia, incluyendo su decision di nombra Peter Mandelson, un ex-asociado di Jeffrey Epstein, como embahador na Washington.

Mal resultado den eleccion local y regional na mei a aumenta e presion riba Starmer. E situacion a bira insostenible despues cu Burnham a gana un eleccion parcial parlamentario dia 18 di juni, loke a permitie presenta su candidatura pa liderazgo.

Burnham, kende hopi biaha ta ser mira cu su camisa preto caracteristico y jacket casual, a haya respaldo di 379 di e 403 parlamentarionan di Labour. Ningun otro candidato a logra e 81 nominacionnan necesario pa desafi'e.

Awor e lo enfrenta e mesun retonan cu Starmer: un economia debil, costo halto pa gobierno haya prestamo, un gasto social cu ta sigui crece y inmigrantenan iregular cu ta yega den boto chikito, loke a aumenta apoyo pa Reform.

Prijsnan impredecible di energia pa motibo di e guera entre Merca y Iran, hunto cu un presidente Mericano impredecible den Donald Trump, tambe por complica su mandato.

Burnham a compromete na no subi e impuesto principal di e pais, pero mester haya manera di cubri un falta di £4,7 biyon (US$6,3 biyon) durante cuatro aña den e plan di inversion pa defensa.

"Mayoria di loke Burnham y su simpatisantenan a bisa te awor ta bastante vago," profesor di ciencia politico Tony Travers a bisa AFP.

"E lo tin cu presenta un plan y medidanan concreto cu hende por comprende... y lihe," Travers a agrega. Di otro manera, e por "perde impulso."

ARUBA VANDAAG®

ZATERDAG 18 JULI 2026 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Hoge Raad zet definitief punt achter Tulipan-zaak

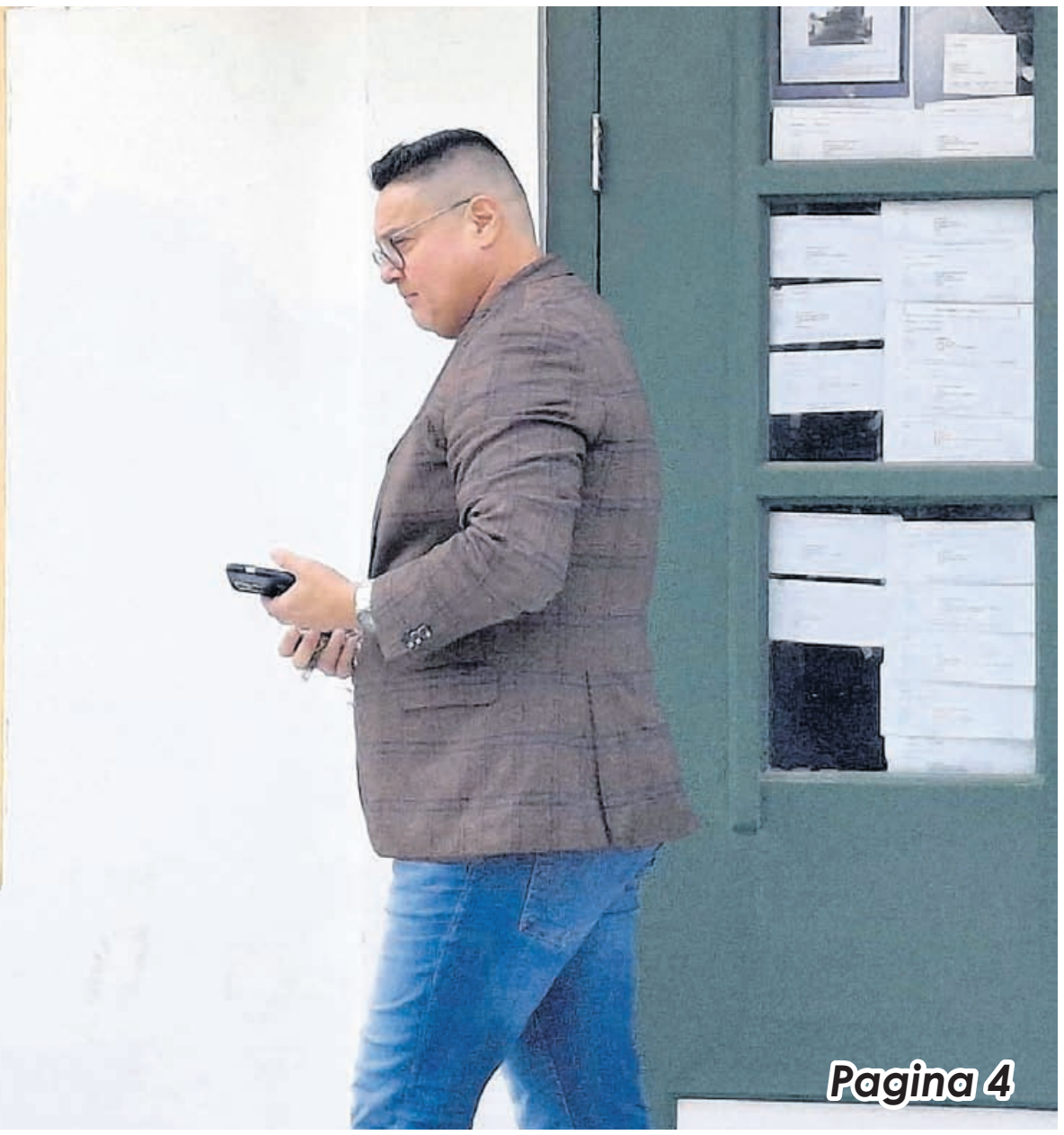

Pagina 4

Van der Burg: Advies Raad van State wordt verwerkt in HOFA

Pagina 2

Parlement kritisch op ATA-geld voor afval

Pagina 3

ARUBAVANDAAG

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Van der Burg: Advies Raad van State wordt verwerkt in HOFA

Het Landspakket en de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) blijven volgens de Nederlandse staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties, Eric van der Burg, van groot belang en moeten worden voortgezet. De voortzetting van de TWO hangt echter af van de beschikbaarheid van financiële middelen, waarover in augustus een besluit wordt genomen.

Tijdens zijn laatste persconferentie verklaarde Van der Burg dat in Nederland momenteel wordt gewerkt aan alle voorbereidingen om de TWO en het Landspakket voort te zetten. "Voorwaarde is wel dat er vóór begin augustus voldoende financiële middelen beschikbaar zijn." Deze middelen zijn nodig voor institutionele ondersteuning en technische bijstand, bijvoorbeeld via wetgevingsjuristen.

HOFA
Van der Burg ging opnieuw in op het voorstel voor de Rijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba (HOFA), naar aanleiding van het advies van de Raad van State. Hij benadrukte dat de opmerkingen van de Raad van State worden verwerkt in het zogenoemde Nader Rapport, waarin het wetsvoorstel wordt aangepast.

Volgens de staatssecretaris neemt de Rijksregering de adviezen van de Raad van State serieus. Hij legde uit dat de Raad verschillende soorten adviezen kan uitbrengen: een positief advies zonder wijzigingen, een advies waarbij aanpassingen worden aanbevolen voordat het voorstel verder kan, een advies waarin ingrijpende wijzigingen noodzakelijk worden geacht, of een negatief advies waarbij het voorstel niet moet worden ingediend.

"In dit geval gaat het om de tweede categorie," aldus Van der Burg. "De regering zal de voorgestelde aanpassingen overnemen. Ik vind dat de adviezen het wetsvoorstel verbeteren, al weet ik niet of deze wijzigingen voldoende zullen zijn om de Arubaanse oppositie van mening te doen veranderen."

Contact met de oppositie
Van der Burg erkende dat het contact met met name oppositieleider Evelyn Wever-Croes beperkt is. Wel wees hij erop dat hij tijdens de recente IPKO-bijeenkomst in Nederland een besloten overleg heeft gevoerd met vertegenwoordigers van alle parlementen binnen het Koninkrijk, waaronder ook leden van MEP.

Omdat het om een besloten bijeenkomst ging, wilde hij geen uitspraken doen over de inhoud van de gesprekken. Hoewel er tijdens zijn bezoek aan Aruba geen afzonderlijk overleg met de oppositie gepland staat, sloot hij een ontmoeting niet uit. "Als je elkaar tegenkomt, dan spreek je elkaar," zei hij.

De staatssecretaris stelde daarnaast dat de protesten op Aruba tegen zijn uitspraken over HOFA volgens hem gebaseerd zijn op een verkeerde interpretatie van zijn woorden. Naar zijn mening heeft de oppositie hem uitspraken toegeschreven die hij nooit heeft gedaan.

"Maar dat hoort bij de politiek. Ik weet dat MEP en de oppositieleider geen voorstander zijn van HOFA en het parlement van hun standpunt willen overtuigen. Zij doen wat zij nodig achten om dat te bereiken. Dat zien we ook gebeuren."

Dank voor hulp aan Venezuela
Tijdens zijn bezoek aan Aruba, Curaçao en Bonaire zal Van der Burg ook spreken over onderwerpen als de Koninkrijksconferentie en regionale veiligheid. Daarnaast wil hij stilstaan bij de humanitaire hulp die de eilanden hebben geboden na de aardbeving in Venezuela.

Volgens de staatssecretaris hebben veel inwoners van Aruba, Curaçao en Bonaire nauwe banden met Venezuela en zijn op met name Aruba en Curaçao tal van hulpinitiatieven ontstaan. Hij wil tijdens zijn bezoek de organisaties ontmoeten die betrokken zijn bij de hulpverlening om hen persoonlijk te bedanken voor hun inzet.

Curaçao en Bonaire
Op Curaçao zal Van der Burg onder meer met premier Gilmar Pisas spreken over de rol van Curaçao als digitaal knooppunt voor de regio.

Voor Bonaire wees hij erop dat de Nederlandse ministerraad financiële middelen heeft gereserveerd om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen bij de kosten van vervoer en nutsvoorzieningen. Hoe deze middelen precies worden verdeeld, wordt bekend nadat de Nederlandse Tweede Kamer de begroting voor 2027 heeft goedgekeurd.

Over de bestuurlijke situatie op Bonaire zei Van der Burg dat hij hoopt dat de problemen lokaal kunnen worden opgelost. Volgens hem is de situatie niet vergelijkbaar met die op Sint Eustatius, waar Nederland in 2017 het bestuur overnam vanwege een ernstige bestuurscrisis.

"In Nederland vallen ook gemeentebesturen, soms al na één dag. We moeten Bonaire niet anders behandelen dan gemeenten in Europees Nederland," aldus Van der Burg.

Parlement kritisch op ATA-geld voor afval

De beslissing om middelen van de Aruba Tourism Authority (ATA) te gebruiken voor de financiering van een project voor de verwerking van afval heeft in het Arubaanse parlement een uitgebreid debat op gang gebracht over het gebruik van publieke middelen, de verantwoordelijkheden van verschillende overheidsinstanties en de toekomst van het afvalbeheer op Aruba.

Tijdens een openbare vergadering met minister van Toerisme Wendrick Cicilia uitten verschillende Statenleden hun zorgen over de manier waarop het project wordt gefinancierd. Tegelijkertijd benadrukten zij het belang van investeringen in een schoon eiland als onderdeel van duurzaam toerisme.

Het debat ging verder dan alleen het contract voor de afvalverwerking. Verschillende parlementariërs maakten van de gelegenheid gebruik om meer transparantie te eisen over de overheidsuitgaven en stelden vragen over de manier waarop Aruba werkt aan een modern afvalbeheersysteem voor de lange termijn.

MEP-Statenlid Xiomara Maduro gaf aan dat de discussie niet draaide om het particuliere bedrijf dat het afval verwerkt of het werk dat wordt verricht, maar om de beslissing om daarvoor middelen van ATA te gebruiken. Volgens haar heeft iedere belastingbetaler het recht om te weten hoe publieke middelen worden besteed en waarom voor een bepaalde financieringsconstructie is gekozen.

Maduro herinnerde eraan dat Aruba al beschikt over Serlimar als overheidsbedrijf dat verantwoordelijk is voor het afvalbeheer. Volgens haar is het daarom gerechtvaardigd dat het parlement opheldering vraagt wanneer Serlimar gebruikmaakt van dezelfde particuliere dienstverlener als waarvoor ATA nu eveneens betaalt.

Volgens het Statenlid is de kernvraag of de regering verschillende alternatieven heeft afgewogen voordat het contract werd afgesloten en of deze keuze de meest doelmatige besteding van publieke middelen vormt. Zij vroeg daarnaast om meer informatie over het verschil tussen het huidige project en eerdere initiatieven, zoals het programma Baki den Bario, waarvoor eveneens overheidsgeld werd ingezet om Aruba schoon te houden. Maduro wees ook op het ontbreken van een geactualiseerde Landsverordening Instelling Ministeries (LIM). Volgens haar zorgt dit voor onduidelijkheid over de taakverdeling tussen de ministeries. Tegelijkertijd stelde zij dat de beslissing om ATA-gelden te gebruiken onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Toerisme valt en dat de minister daarom duidelijk moet kunnen uitleggen hoe deze middelen worden ingezet. Ook vroeg zij om meer duidelijkheid over de toekomst van Serlimar en de rol die particuliere bedrijven blijven spelen binnen het afvalbeheer op Aruba.

MEP-parlementariër Hendrik Tevreden verbreedde de discussie naar de grotere uitdaging waarvoor Aruba staat op het gebied van afvalbeheer. Volgens hem kan de opening van een inzamelpunt voor afval in Barcadera een positieve stap zijn, maar moet worden voorkomen dat tijdelijke oplossingen een structureel nationaal systeem vervangen.

Volgens Tevreden gaat het niet alleen om de vraag waar afval wordt ingeleverd, maar vooral wat er daarna mee gebeurt. Hij wees erop dat nog altijd onvoldoende duidelijk is hoe het volledige proces van afvalscheiding, recycling en verwerking verloopt. Daardoor is volgens hem moeilijk vast te stellen of Aruba daadwerkelijk vooruitgang boekt richting een duurzaam model.

Hij stelde dat internationale organisaties benadrukken dat modern afvalbeheer gebaseerd moet zijn op afvalpreventie, scheiding aan de bron en recycling, en niet uitsluitend op inzameling. Aruba zou daarom een nationale visie moeten ontwikkelen met concrete doelstellingen voor afvalvermindering, meer recycling en de aanpak van illegale stortplaatsen, rekening houdend met de groei van de bevolking en het toerisme.

Volgens Tevreden heeft het parlement de plicht om duidelijkheid te blijven vragen over de koers die de regering wil volgen. Een modern afvalbeheersysteem is volgens hem niet alleen afhankelijk van infrastructuur, maar ook van transparante besluitvorming en een financieel plan dat op lange termijn houdbaar is.

Het parlementaire debat ging vervolgens verder over de rol van ATA bij de financiering van projecten op het gebied van afvalbeheer. Voor Tevreden lag de kern van de discussie niet uitsluitend bij het huidige project, maar bij de vraag hoe transparantie en controle gewaarborgd blijven wanneer een organisatie die publieke middelen beheert verantwoordelijkheden op zich neemt die traditioneel bij de overheid liggen.

Volgens hem moet het parlement inzicht hebben in de besteding van ATA-middelen en weten of het huidige financieringsmodel financieel duurzaam is. Hij stelde dat, wanneer ATA structurele projecten financiert, duidelijk moet zijn hoe deze investeringen in de toekomst worden voortgezet en wie de verantwoordelijkheid draagt wanneer prioriteiten of financiële mogelijkheden veranderen. In zijn visie betekent duurzaamheid niet alleen een project starten, maar ook garanderen dat het op lange termijn effectief kan blijven functioneren.

Tevreden herhaalde dat Aruba behoefte heeft aan een nationale visie op afvalbeheer. Volgens hem moet een modern systeem duidelijke doelstellingen bevatten om de hoeveelheid afval te verminderen, recycling te stimuleren en illegale stortplaatsen te bestrijden. Hij gaf aan dat het parlement hierover informatie en opheldering zal blijven vragen, omdat goed bestuur vraagt om belangrijke beslissingen die worden ondersteund door voldoende informatie en transparantie.

PPA-fractievoorzitter Eduard Pieters bracht vervolgens een ander financieel aspect naar voren. Hij stelde vragen over een reservering van 16 miljoen florin in de begroting van ATA, opgenomen onder de categorie Government Development. Volgens Pieters heeft het parlement de verantwoordelijkheid om te controleren hoe deze middelen worden besteed en of de bestemming van het fonds voldoende duidelijk is om effectief toezicht te kunnen houden op de besteding van publieke middelen.

Volgens de parlementariër beheert ATA middelen die uiteindelijk afkomstig zijn uit publieke inkomsten. Daarom moet iedere uitgave helder kunnen worden verantwoord. Hij benadrukte dat de vragen die in het parlement zijn gesteld niet tegen ATA als organisatie zijn gericht, maar voortkomen uit de noodzaak om een hoog niveau van transparantie te waarborgen bij het gebruik van belastinggeld.

Pieters vroeg onder meer waarvoor de reservering van 16 miljoen florin precies bedoeld is, of deze middelen verband houden met het afvalverwerkingsproject, wie toezicht houdt op de financiële besluitvorming en hoe de regering mogelijke belangenverstrengeling voorkomt. Volgens hem hangt het vertrouwen van burgers in de overheid af van de bereidheid om volledige openheid te geven over het beheer van publieke middelen.
Een ander geluid kwam van AVP-parlementariër Stephany Sevinger. Zij legde de nadruk op de directe relatie tussen toerisme en de kwaliteit van leven van de bevolking. Volgens Sevinger mag het succes van de toeristische sector niet uitsluitend worden gemeten aan het aantal bezoekers, de hotelbezetting of de economische opbrengsten, maar ook aan de voordelen die het toerisme oplevert voor de inwoners van Aruba.

Zij stelde dat investeringen in openbare netheid, infrastructuur, milieu en volksgezondheid niet moeten worden gezien als kosten, maar als investeringen die zowel het welzijn van de bevolking als de concurrentiepositie van Aruba als toeristische bestemming versterken. Een schoon en goed onderhouden eiland komt volgens haar niet alleen ten goede aan de ervaring van bezoekers, maar verbetert in de eerste plaats de leefomgeving van de inwoners.

Sevinger voegde daaraan toe dat toerisme de belangrijkste motor van de Arubaanse economie is en dat de inkomsten uit de sector zichtbaar moeten terugvloeien naar de gemeenschap. Volgens haar versterken investeringen in projecten die bijdragen aan netheid, duurzaamheid en milieubescherming zowel de toeristische sector als de kwaliteit van leven van de bevolking.

Uit de parlementaire vergadering bleek dat alle partijen het belang erkennen van een schoon Aruba en van het vinden van oplossingen voor de groeiende uitdagingen op het gebied van afvalbeheer. Tegelijkertijd maakte het debat duidelijk dat er uiteenlopende opvattingen bestaan over de wijze waarop deze projecten moeten worden gefinancierd, welke rol ATA daarbij moet spelen en hoe het parlement toezicht moet blijven houden op de besteding van publieke middelen.

Het debat in de Staten liet zien dat de discussie zich niet beperkt tot één afvalverwerkingsproject, maar raakt aan bredere vragen over de manier waarop Aruba publieke middelen beheert, zijn afvalbeheersysteem verder ontwikkelt en een evenwicht vindt tussen duurzaamheid, toerisme en goed bestuur. Hoewel er brede overeenstemming bestaat over het belang van een schoon Aruba en het beschermen van de aantrekkingskracht van het eiland als toeristische bestemming, tonen de verschillende standpunten aan dat de discussie over de beste manier om toekomstige investeringen in het afvalbeheer te financieren en te organiseren nog niet is afgerond.

ARUBAVANDAAG

Hoge Raad zet definitief punt achter Tulipan-zaak

De Tulipan-zaak is definitief afgesloten nadat de Hoge Raad in Nederland het cassatieberoep van voormalig gevolmachtigd minister van Aruba, Guillfred Besaril, heeft verworpen. Daarmee blijft de eerdere veroordeling in stand en zijn alle juridische mogelijkheden uitgeput.

Besaril was in juni 2025 door het Gerecht in Eerste Aanleg veroordeeld wegens verduistering van overheidsgelden en misbruik van zijn functie. Hij kreeg een gevangenisstraf van twintig maanden, waarvan tien maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van drie jaar. Daarnaast moet hij Afl. 138.688 aan het Land Aruba terugbetalen als wederrechtelijk verkregen voordeel.

De strafzaak draaide om het gebruik van publieke middelen tijdens Besarils periode als gevolmachtigd minister in Nederland. Volgens de rechter werden verschillende persoonlijke uitgaven, waaronder communicatiekosten, woonlasten, privéaankopen en restaurantbezoeken, ten onrechte betaald door het Arubahuis. Ook werd gekeken naar een contract met een pr-bedrijf, terwijl het Arubahuis zelf over een communicatieafdeling beschikte.

Niet alle beschuldigingen werden bewezen verklaard, maar de rechter oordeelde dat er voldoende bewijs was dat overheidsgeld voor persoonlijke doeleinden was gebruikt. Volgens het vonnis schaadde dit het vertrouwen in een zorgvuldig en integer bestuur.

Ook voormalig interim-directeur van het Arubahuis, Glenn Ling, werd veroordeeld. Hij kreeg een gevangenisstraf van 180 dagen, waarvan 171 dagen voorwaardelijk, gecombineerd met 200 uur taakstraf.

Een inhoudelijke behandeling in hoger beroep kwam er nooit. Het gerechtshof verklaarde het beroep in oktober 2025 niet-ontvankelijk, omdat het verzoek te laat was ingediend. De e-mail waarmee de verdediging hoger beroep wilde instellen, kwam pas na sluitingstijd van de griffie binnen en werd daardoor juridisch als te laat beschouwd.

De verdediging stapte vervolgens naar de Hoge Raad, maar ook daar kreeg Besaril geen gelijk. Met de afwijzing van het cassatieberoep komt na meerdere jaren van onderzoek en rechtszaken definitief een einde aan de Tulipanzaak, een van de belangrijkste integriteitszaken rond het beheer van publieke middelen in de recente Arubaanse geschiedenis.

Plannen voor San Nicolas... *En de actuele internationale ontwikkelingen...*

Er komen positieve signalen vanuit de overheid met betrekking tot de ontwikkeling van een herstelplan voor het raffinaderijterrein in San Nicolas. Dit gebeurt in samenwerking met de Nederlandse overheid. Uiteraard ontbreken nog de meeste details van wat de realistische perspectieven zijn, maar de kennis die is verzameld in eerdere pogingen maakt dat men niet vanaf nul hoeft te beginnen. Het is echter ook belangrijk de internationale context erbij te betrekken waarin die toekomstige ontwikkelingen moeten gaan plaatvinden. Je uitsluitend concentreren op de huidige economische mogelijkheden ter plaatse verschaft ons niet de ruimere blik di hier nodig is.

Een eerste overweging is dat, daar het zo'n klein grondgebied betreft, vrijwel geen enkele economische ontwikkeling autonoom wortel schiet en doorgroeit tot enig niveau zonder initiatief of deelname van buitenaf. Historisch gezien is elke economische activiteit van enige omvang tot stand gekomen door de functie die Aruba kon vervullen binnen het internationale economisch systeem. Dit als producent van grondstoffen (goud, fosfaat), agrarische exportproducten (aloë) of als tussenstation in een internationale keten, zoals in het geval van de olie-industrie. De huidige toeristische industrie heeft ook wortels in de mondiale zoektocht naar aantrekkelijke plaatsen voor vrijetijdsbesteding en vertier, hetgeen voor een groot deel van onze regio de economische basis is geworden. We zijn dus geen uitzondering wat de activiteit zelf betreft, maar kunnen wel de uitzondering zijn in hoe we zaken aanpakken, hetgeen we overigens nu niet doen. Dat is een voortgaand debat dat we bij andere gelegenheid zullen bespreken.

Binnen de actuele internationale context zijn zaken snel aan het veranderen. Zoals de sfeer in het mondiale gebeuren, niet alleen waar het traditionele tegenstanders betreft, maar nu ook en vooral tussen landen die geacht worden bondgenoten te zijn. De verwijdering die zichtbaar groeit tussen de VS enerzijds en Canada en Europa anderzijds verplicht beide partijen hun positie op het Europese én het Amerikaanse continent nader te bezien. En tegelijk met de economische belangen gaat het ook om politieke en territoriale belangen, hetgeen zeker geldt voor de Europese landen met (post)koloniale banden in onze regio: Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Het gaat hier om heel recente geopolitieke ontwikkelingen waar de pretenties en dreigementen van de Amerikaanse regering bepaalde ernstige consequenties hebben voor de wijze waarop de bondgenoten met elkaar omgaan. Of het zo ver komt dat het verdrag tot wederzijdse ondersteuning (NAVO) dit niet overleeft is nog een open vraag. In ieder geval is al een zekere versterkte en energieke samenwerking zichtbaar tussen de overige bondgenoten (Canada, Europa), rekening houdend met de mogelijkheid dat de hoofdrolspeler - tot nu toe - niet meer aan tafel zit, althans niet als doorslaggevende stem in strategische zaken. Het bestaan van de betrekkingen van bepaalde Europese landen in het Caribisch gebied brengt ook verplichtingen ten aanzien van veiligheid en beheersbaarheid in de betrokken gebieden met zich mee. Territoria zoals onze eilanden vallen vanzelf niet onder de wederzijdse bescherming van het NAVO-verdrag en zijn vanouds afhankelijk van de bescherming van de Nederlandse strijdkrachten. Maar of de eilanden ook in de toekomst nog zullen dienen als uitvalbasis voor de VS-luchtmacht (FOL) is nog een vraag, afhankelijk van de veranderingen in de nabije toekomst in de verhoudingen tussen de bondgenoten. Een zekere belangstelling vanuit Europa voor hetgeen zich nu in het Caribisch gebied afspeelt komt dus niet uit de lucht vallen. En naast de nieuwe overwegingen betreffende de veiligheid in het algemeen komt hier ook nog de aandacht voor de maritieme aspecten om de hoek kijken. Het Koninkrijk heeft een aanzienlijke Exclusieve Economische Zone in het Caribisch gebied, als gevolg van het feit dat de ABC-eilanden en de Bovenwindse eilanden zo ver uit elkaar liggen. Dit biedt economische voordelen maar brengt ook verplichtingen met zich mee vanuit het verdrag waaronder de economische zones voor de diverse landen worden geregeld.

Een belangrijk detail: Aruba heeft, naar onze informatie luidt, nooit de in principe voor haar bestemde zone officieel overgenomen, met het gevolg dat bijvoorbeeld de natuurlijke rijkdommen in de zeebodem in de zone nog aan het Koninkrijk toevallen. Wellicht is de eventuele wens om de zone over te nemen beïnvloed door de bijkomende verplichtingen van toezicht en beheer, die nu door de Nederlandse marine worden vervuld. In ieder geval is tot nu ervoor gekozen het voorbeeld van Curaçao niet te volgen, die wel de eigen zone heeft overgenomen.

Het overzien van de zeevaartactiviteiten in de regio brengen ons al snel bij de eventuele rol die San Nicolas als haven zou kunnen spelen. Op dit moment heeft San Nicolas de beste – en bovendien niet in gebruik zijnde - diepzeehaven van het zuiden van het Caribisch gebied in huis. De huidige faciliteiten bieden de mogelijkheid voor de opslag en doorvoer van aardolie, de aanvoer van aardolieproducten voor de lokale markt, een mogelijke vaste 'port of call' voor cruiseschepen en ook voor de overname van de vrachtfunctie van Oranjestad en Barcadera, die beide minder geschikt zijn als vrachthaven. Bovendien is er ook nog ruimte voor een toekomstige overslaghaven voor containers, scheepsreparatie en -onderhoud en als ligplaats voor jachten buiten de orkaanzone. En dan hebben we het nog niet gehad over wat eventueel op het raffinaderijterrein mogelijk zou zijn wanneer de raffinaderij eenmaal weg is.

Maar het strategische kernprobleem blijft dat een zekere aantrekkelijkheid, hoezeer wij dat zelf zien als levensvatbare mogelijkheid, nog niet genoeg is om economische activiteiten tot leven te brengen. Andere actoren uit het buitenland moeten die mogelijkheden kunnen zien, volgens hun plannen. Er speelt ook nog een belangrijke overweging vanuit Aruba zelf om hier te slagen: dit is wellicht de enige kans die we voorlopig krijgen om onze economische basis uit te breiden met activiteiten die deviezen binnenhalen. Dit in tegenstelling tot het midden- en kleinbedrijf, dat in principe prima is maar afhankelijk is van de lokale koopkracht en deviezen vergt. Het is belangrijk de ontwikkelingen op de voet te volgen; San Nicolas blijft het belangrijkste gebied voor verdere ontwikkeling in de komende jaren.

De Straat van Hormuz... *Is opeens winstobject geworden...?*

Als we hadden geloofd dat we een einde zouden zien aan de internationale turbulentie, moeten we er nu eerder rekening mee houden dat het ergste nog moet komen. Sinds afgelopen week is het voorlopige en fragiele vredesakkoord en het befaamde 'Memorandum of Understanding'(MOU) tussen de VS/Israël en Iran in feite van tafel is en dat de oorlog gewoon verder gaat. Er bestaat zelfs de mogelijkheid dat de Straat van Hormuz niet meer teruggaat naar de oorspronkelijke toestand, van een voor eenieder toegankelijke internationale zeeroute, als inderdaad Iran en de VS een commercieel slaatje proberen te slaan uit het recht tot doorgang. De rest van de wereld mag dan de rekening betalen. Vanaf het begin van de oorlog is de wereld geconfronteerd met een nieuwe realiteit waarin een belangrijke zeevaartroute voor het internationale transport niet meer vrij is. Iran heeft ontdekt dat de zeestraat niet alleen een uitstekend algemeen wapen is maar ook en vooral goed van pas komt als middel van economische exploitatie. En nu heeft de VS aangekondigd om met hun blokkade ook geld te willen innen van de passanten, ter bestrijding van de kosten van de oorlog die men nota bene zelf begonnen is. Zodoende zijn we nu beland bij een tweevoudig geval van internationale piraterij, gecamoufleerd als officieel beleid van een land dat beweert het internationaal recht te respecteren. President Trump heeft het plan gelanceerd om een heffing van 20% op de waarde van de vervoerde handelswaar te hanteren voor de schepen die door de zeestraat moeten. Even een voorbeeld ter illustratie van waar dit idiote idee op neerkomt: een olietanker met 1 miljoen vaten ruwe olie aan boord vervoert makkelijk een waarde van 70 à 80 miljoen dollar. Een heffing van 20% betekent de afdracht van 14 – 20 miljoen dollar, die bij de uiteindelijke rekening kan worden geteld die de consument gepresenteerd krijgt. Dat een land geen geloofwaardigheid met dergelijke uitlatingen kan verdienen is een ding, maar het is ook moeilijk voor te stellen hoe Trump deze zelf opgelegde rol van 'engelbewaarder' wil gaan invullen. Het probleem blijft dat men de rust in de regio niet kan waarborgen als men er niet voor kan zorgen dat Iran op de een of andere manier terugkeert naar de eerder bestaande normale situatie, waarin eenieder zonder enige restrictie door de zeestraat kan. Het lijkt onmogelijk een veilige doorvaart te garanderen zonder over te gaan tot een militaire invasie van op z'n minst de Iraanse kust ter hoogte van de zeestraat. En dat betekent dat de VS daarmee in een situatie belandt dat veel lijkt op wat in de VS een "forever-war" wordt genoemd. En dat terwijl in de verkiezingscampagne van 2024 uitgerekend het tegendeel door Trump is beloofd en tot zijn overwinning heeft geleid. De urgentie om tot een oplossing te komen is aan de Amerikaanse zijde duidelijk groter, terwijl een kortstondige militaire actie niet tot enig resultaat zal leiden.

Bovendien is het te voorzien dat de noviteit van de heffing op het gebruiken van een internationale vaarroute, als ware dit eigen territorium, al gauw anderen op soortgelijke ideeën zal brengen. Zoals de bondgenoten van Iran in Yemen, de Houthi's, die op dezelfde wijze problemen gaan creëren voor de scheepvaart in de toegang tot de Rode Zee, die naar het Suezkanaal en de Middellandse Zee leidt.

De hervatting van de strijd betekent ook opnieuw een halt toegeroepen aan het vervoer van aardolie en andere producten vanuit de landen aan de Perzische Golf, waarbij het ook nog eens volstrekt onduidelijk is hoelang dit kan gaan duren. Een belangrijk element in de huidige situatie is dat de oorlog vanaf eind februari tot aan het uitroepen van de wapenstilstand een behoorlijke aanslag is geweest op de oliereserves van diverse landen, waaronder de VS en de leden van het OPEC-kartel, om de internationale olieprijzen niet al te ver te laten stijgen. Momenteel is de strategische reserve van de VS, van 450 miljoen vaten aan het begin van de vijandelijkheden, met 172 miljoen vaten afgenomen; de bijdrage van de VS om de olieprijzen te drukken. Men kan er dus vanuit gaan dat de mondiale olieprijzen naar een hoger niveau zouden kunnen stijgen dan tot nu toe het geval is geweest, ook vanwege de huidige schaarste die onder meer wordt veroorzaakt door de daling in de export van olie door Rusland ten gevolge van de aanvallen van Oekraïne op de Russische olie-infrastructuur. Ironisch genoeg gaat het nu om het oplossen van een probleem dat bij het begin van de oorlog niet bestond, namelijk de normale toegang tot de zeestraat.

De aanvankelijke reden om Iran aan te vallen was om te voorkomen dat dit land aan kernwapens zou komen, iets wat nu helemaal naar de achtergrond is verdrongen. De internationale economische belangen vragen om een permanente oplossing van het probleem van Hormuz. Hierbij is de positie van de landen in de regio die de normale doorvaart en rust in de regio nodig hebben, van cruciaal belang. Het is nu goed duidelijk geworden dat de VS, ondanks een aantal militaire bases in die landen, niet in staat is gebleken de beloofde bescherming te verschaffen. Voor al die landen geldt dat men tot een overeenkomst moet zien te komen met Iran; niemand kan verhuizen en moeten dus samen verder in de regio. De voortdurende aanwezigheid van Amerikaanse militaire dreiging zal niet bevorderlijk zijn om dit te bereiken, zeker niet als de VS-regering doorgaat met de ondersteuning van de agressie van Israël, die aanstuurt op een vernietiging van het Iraanse regime, iets wat in de huidige situatie al op een fiasco is uitgelopen. Het gevolg van dit alles is dat mondiaal gezien blijvende economische schade kan ontstaan, als er geen spoedig en veelomvattend akkoord komt voor de normalisatie van de regionale toestand, zonder betaling aan Iran noch aan de VS. Bovendien bestaat het probleem van de terugkeer naar de schaarste op de oliemarkt die opnieuw veroorzaakt wordt door de blokkade van de zeestraat. Maar deze keer dreigt de zaak veel ernstiger te worden dan in de eerste fase, vanwege het aanspreken van de eerdergenoemde oliereserves in de VS en andere landen. Het lijkt erop dat de VS een veldslag heeft gewonnen maar nu de oorlog dreigt te verliezen. In de VS zijn er in november verkiezingen, terwijl uitstel van een oplossing het regime in Iran in de kaart lijkt te spelen.

Afsluiting route achter Alto Vista Chapel wakkert debat over natuur en off-roadtoerisme aan

De recente beslissing van de Arubaanse regering om een off-roadroute achter de Alto Vista Chapel af te sluiten, heeft het debat over natuurbescherming en toerisme opnieuw aangewakkerd.

Voorstanders zien de maatregel als een noodzakelijke stap om een kwetsbaar natuurgebied aan de noordkust te beschermen. Volgens natuurorganisaties kan het intensieve gebruik van ATV's en UTV's leiden tot bodemerosie, schade aan inheemse vegetatie en verstoring van leefgebieden van dieren, waaronder de shoco.

Aruba Birdlife Conservation stapte eerder naar de rechter en stelde dat het gebruik van bepaalde natuurgebieden niet in overeenstemming is met het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan met Voorschriften.

De regering heeft op verschillende plaatsen grote stenen neergelegd om de toegang te blokkeren, onder meer achter de California Lighthouse en nu ook bij Alto Vista. Toch zouden sommige bestuurders langs de barrières rijden en het gebied alsnog betreden.

Tegenstanders van de afsluiting wijzen op het economische belang van off-roadexcursies. ATV- en UTV-tours vormen al jaren een belangrijk onderdeel van het toeristische aanbod en zorgen voor werkgelegenheid bij touroperators, gidsen, garages, restaurants en andere bedrijven.

Ondernemers zeggen niet tegen natuurbescherming te zijn, maar pleiten voor duidelijke regels, officiële routes, strengere controle en betere handhaving in plaats van volledige afsluiting.

Ook in het parlement zijn vragen gesteld over de besluitvorming, de gevolgen voor de toeristische sector en de mate waarin betrokken partijen zijn geraadpleegd.

De discussie draait uiteindelijk om de vraag hoe Aruba zijn unieke noordkust kan beschermen zonder een belangrijke toeristische activiteit volledig te verliezen. Een oplossing die zowel natuur als economie dient, lijkt daarom steeds urgenter.

ARUBAVANDAAG

Aruba werkt aan nationaal strategisch plan voor kunstmatige intelligentie

Aruba is begonnen met de ontwikkeling van een nationaal strategisch plan voor kunstmatige intelligentie. Met het initiatief wil de regering het eiland voorbereiden op een toekomst waarin AI een steeds grotere rol speelt in het onderwijs, het bestuur, de economie en het dagelijks leven.

Minister Gerlien Croes van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport maakte bekend dat het plan wordt afgestemd op regionale afspraken die tijdens een ministeriële top over de ethiek van kunstmatige intelligentie in de Dominicaanse Republiek zijn gemaakt. Daarbij ligt de nadruk op een verantwoorde invoering van AI in de periode 2026-2027.

Het plan wordt ontwikkeld in samenwerking met onder meer UNESCO Aruba, de Universiteit van Aruba, het Instituto Pedagogico Arubano, de private sector en andere partners. Onderwijs vormt een belangrijk onderdeel. De regering wil digitale vaardigheden versterken, basiskennis over AI opnemen in het onderwijs en docenten voorbereiden op technologische veranderingen.

Daarnaast moet er een duidelijk kader komen voor privacy, transparantie, veiligheid en verantwoordelijkheid. Bijzondere aandacht gaat uit naar de bescherming van kinderen, jongeren en kwetsbare groepen tegen risico's zoals misbruik van persoonsgegevens, discriminatie en schadelijke digitale inhoud.

De regering ziet AI ook als een kans om de economie te diversifiëren en publieke diensten efficiënter te maken. Toepassingen zijn mogelijk binnen toerisme, gezondheidszorg, overheidsdienstverlening en digitale ondernemingen.

Tegelijkertijd zijn er zorgen over cyberveiligheid, privacy en de invloed van automatisering op de arbeidsmarkt. Daarom richt het plan zich niet alleen op technologie, maar ook op scholing en menselijke voorbereiding.

Met het nationale plan wil Aruba innovatie combineren met duidelijke regels en bescherming van burgers. De uiteindelijke uitdaging is om technologische vooruitgang te benutten zonder fundamentele rechten en maatschappelijke belangen uit het oog te verliezen.

Jaarrekening op tijd klaar...*Nu nog de rest...*

We hebben recentelijk goed nieuws van de overheid ontvangen: de jaarrekening 2025 is op tijd ingeleverd bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA). Jarenlang, eigenlijk vanaf de start van Aruba als autonoom rijksdeel, kwam de kwestie van de niet op tijd afgeleverde jaarrekening geregeld in het nieuws. Dit schiep het beeld dat diverse opeenvolgende kabinetten niet in staat bleken iets voor elkaar te krijgen in iets waar elke zichzelf respecterende overheid voor zou moeten zorgen. Dus als er nu enige waardering moet zijn voor het goede nieuws moet men ook bedenken dat dit niet als een geweldige prestatie te beschouwen is. Een 'normale' zaak dus die bovendien een andere verplichting met zich meebrengt. Zoals de jaarrekeningen van aan de overheid gelieerde instellingen en ondernemingen, die ook verantwoording dienen af te leggen, aan de overheid en aan de Rekenkamer. Het is te waarderen dat in de reactie van het adviesorgaan CAft op de eerste kwartaalrapportage van 2026 te lezen is dat de overheid is begonnen met het toevoegen van informatie over de entiteiten waarin de overheid deelneemt, ook wat betreft hun jaarrekening. Het CAft constateert "dat verdere versterking van governance, transparantie en risicobeheer binnen overheidsdeelnemingen essentieel blijft ter beperking van potentiële begrotingsrisico's."

Anderzijds kan geconstateerd worden dat op andere terreinen zaken nog niet zo goed lopen. De website van de overheid zelf vermeldt onder het hoofdstuk "Financieel Toezicht" dat de laatste opgenomen publicatie de Najaarsnota 2025 is. Niets over de eerste kwartaalrapportage 2026, die het CAft op 15 mei ontving en op 29 mei hun advies aan de regering en Staten deed toekomen. Ook niets over de laatste kwartaalrapportages van 2025 die allang hadden moeten worden gepubliceerd. Afgezien van het feit dat er kennelijk niet genoeg aandacht is voor de informatietaak die de overheid ten aanzien van het publiek heeft, was de aanbieding van genoemde kwartaalrapportage aan het CAft ook verlaat. Normaal gesproken zou dit al medio februari moeten plaatsvinden in plaats van medio mei. We zijn niet op de hoogte van de reden voor de vertraging, maar zou dit misschien iets te maken hebben met het prioriteit geven aan het afleveren van de jaarrekening 2025? Als dit het geval is kunnen we concluderen dat er nog steeds niet voldoende administratieve capaciteit aanwezig is om alle taken op financieel gebied aan te kunnen. Probeert men nog steeds wonderen te verrichten met te weinig personeel?

Het Caft merkt overigens in het eerdergenoemde advies ook op dat er nog steeds geen definitieve vaststelling is van de entiteiten die tot de 'collectieve sector' behoren, waardoor nog steeds geen totaaloverzicht aanwezig is van de schuldquote. Het CAft wijst ook op de risico's van de huidige "geopolitieke onzekerheid" die van invloed zouden kunnen zijn op de inkomsten van de toeristische sector en dus ook die van de belastinginkomsten van de overheid, naast gevolgen voor de financieringskosten. Reden voor de overheid dus om structureel greep te krijgen op de uitgaven en voort te gaan met de versterking van de financiële positie om eventuele negatieve ontwikkelingen te kunnen opvangen. Op dit moment is de internationale situatie zich in negatieve zin aan het ontwikkelen, vooral door de situatie in het Midden-Oosten die snel verergert, waardoor alweer een prijsstijging te zien is in de internationale olieprijzen vanwege het tot stilstand komen van het zeevervoer via de Straat van Hormuz.

Een ander aspect om in de gaten te houden is het hele traject van financiële controle en toezicht op de overheidsadministratie, de controle van de jaarrekeningen door de Rekenkamer daarbij inbegrepen. Terwijl het enerzijds te waarderen is dat de jaarrekening nu tijdig bij de Rekenkamer aankomt, is het de vraag hoe het staat met de vlotte afhandeling van de diverse jaarrekeningen die men nu voor zich heeft. De laatste goedgekeurde jaarrekening die de Rekenkamer op de eigen website presenteert is die van 2020. De vraag is dus: heeft de Rekenkamer voldoende menskracht om de diverse taken tijdig te kunnen uitvoeren? Of moet men ervan uitgaan dat gedurende een zekere periode de vertraging is doorgeschoven naar deze volgende fase in het traject bij de Rekenkamer? En met het gevolg dat nog steeds de jaarrekeningen niet beschikbaar zijn voor behandeling in de Staten? Het parlement moet tegelijkertijd kunnen beschikken over de begroting van het volgend jaar, de jaarrekening van het vorig jaar en de vervolgrapportages van het lopende jaar, om een compleet beeld te krijgen van de werkelijke financiële situatie. Daar zijn we kennelijk nog lang niet aan toe, ondanks de waardering voor de geboekte vooruitgang.

Een nieuwe gevangenis?

Een van de thema's in het huidige debat is de toestand waarin de gevangenis (Korrektie Instituut Aruba; KIA) verkeert. We gaan hier niet alle aspecten van de zaak bespreken maar richten ons op de financiële kant van de zaak. Een aantal jaren geleden is al geconstateerd dat we een nieuwe gevangenis nodig hebben. We gaan die noodzaak bevestigen noch bestrijden; laten we ervan uitgaan dat die bouw absoluut noodzakelijk is.

Dus allereerst nu de vraag: hoe gaan we dat betalen? In 2019 kwam een plan op tafel dat uiteindelijk vastliep omdat de financiële situatie van het land dit niet toeliet. Het plan behelsde de financiering via een 'PPP'-constructie (Public Private Partnership), waarin de bouwer ook de financiering voor zijn rekening neemt, plus de uitvoering en onderhoud gedurende de overeenkomst. Dat bleek toen niet mogelijk omdat de schulden via de al uitgevoerde PPP-projecten te hoog waren opgelopen. Zou een dergelijk project nu wel mogelijk zijn? Onze schuldquote is teruggelopen tot 61% BBP, maar is nog niet bij het doel van maximaal 50% schuldquote. En een blik op de rapportages van de overheid maakt duidelijk dat we zeker tot 2030 vastzitten aan een totale aflossing van Afl. 100 miljoen per jaar op de begroting, waarvan de schuldcomponent niet zichtbaar wordt meegenomen in de totale overheidsschuld. Moet men dan overwegen de bouw te financieren uit het surplus op de begroting dat besteed kan worden aan investeringen? We zijn inmiddels zeven jaar verder en zien nog steeds geen concreet plan om dit te realiseren. En als het dan niet haalbaar is, zeg het dan gewoon...

Opiniestuk geschreven door Willem Bant

De Falkland-oorlog: twee kale mannen en de ruzie om een kammetje

In elke voor-en nabeschouwing van de WK-wedstrijd Engeland - Argentinië was het een vast item: de Falkland-oorlog, gewonnen door de Britten, smadelijk verloren door de Argentijnen. In het Atlanta Stadium kregen Messi en zijn maatjes onder toeziend oog van Fifa-baas Infantino en 75.000 toeschouwers de kans wraak te nemen op de Engelsen en een plaats in de WK-finale veilig te stellen. En dat lukte.

"Het enige wat ik zeker weet is dat die eilanden niet van Engeland zijn," zegt de Argentijnse president Alberto Fernández in 2022 in een interview met de BBC. Hij erkent dat de inval van Argentinië op de Falkland Eilanden, op dat moment veertig jaar geleden, fout was, en dat het weinig meer was dan een ultieme poging van een niet populair regime om de bevolking achter zich te krijgen. Een buitenlandse vijand creëren om zo binnenlandse eenheid te bewerkstelligen – een oude politieke truc. Een mislukte truc met fatale gevolgen, dat wil Fernández best toegeven. Aan de andere kant, hij herhaalt het nog maar eens: de Falkland Eilanden horen niet bij Engeland, maar bij Argentinië. Argumenten te over, hoe je het ook bekijkt, volgens Fernández: geografisch, geologisch en historisch gezien, de eilanden zijn Argentijns. En ze heten trouwens geen Falklands maar Islas Malvinas.

Begin 1982 is het uiterst onrustig in Argentinië. De bezuinigingen die de militaire regering doorvoert in de strijd tegen de inflatie leiden tot werkloosheid, armoede, stakingen en demonstraties. Naast de economische chaos durft de bevolking zich steeds nadrukkelijker uit te spreken tegen de Vuile Oorlog die de doodseskaders van de junta voeren tegen de eigen bevolking. Internationale bekendheid krijgen de moeders van het Plaza de Mayo, die elke maand in alle stilte aandacht vragen voor de verdwijning van hun zoons en dochters. De internationale aandacht komt er, antwoorden van de eigen regering komen er niet en het aantal desaparecidos blijft toenemen.

De inval op de Malvinas op 2 april 1982 komt voor iedereen onverwacht, het is een operatie die in het diepste geheim is voorbereid. Het idee achter de inval is, zoals gezegd, simpel: met een gemeenschappelijke buitenlandse vijand zorgen voor binnenlandse eenheid. Dat Engeland direct een marinemacht uitrust om de eilanden terug te veroveren, is een onaangename verrassing voor de regering in Buenos Aires, maar ook premier Margaret Thatcher heeft zo haar eigen redenen om in actie te komen. De Engelse economie draait niet lekker, er zijn stakingen in de mijnindustrie en Thatchers populariteit is tanende. Ook voor haar komt een gemeenschappelijke, buitenlandse vijand als geroepen. Voor Thatcher loopt het allemaal goed af, voor de Argentijnse junta bepaald niet. Op 11 juni 1982 geeft de bevelhebber van de Argentijnse troepen zich over. De regering van generaal Galtieri valt enkele dagen later. Argentinië laat in de jaren erna het militaire verleden achter zich en keert terug naar de democratie.

Kort na het einde van de oorlog begint de bekendste schrijver van Argentinië aan een gedicht dat enkele maanden later, op 26 augustus 1982, wordt gepubliceerd door het dagblad Clarín. De schrijver: Jorge Luis Borges, het gedicht: 'Juan López en John Ward'. Juan en John, twee soldaten, maar in de eerste plaats twee jonge jongens met belangstelling voor de taal en de cultuur van de ander. Juan "beleefde de liefde voor Conrad, die hem / geopenbaard was in een collegezaal in de calle Viamonte." John "had Spaans / gestudeerd om Don Quichot te kunnen lezen." Het had zo mooi kunnen zijn: "Ze konden vrienden zijn geweest, maar ze zagen elkaar / maar één keer van aangezicht tot aangezicht, op één van / die al te befaamde eilanden, en elk van hen was Kaïn, en / elk van hen Abel."

Juan en John, Argentinië en Engeland, maar de tekst van Borges is veel meer dan een gelegenheidsgedicht over de Falkland-oorlog. Met de beelden uit bijvoorbeeld Oekraïne op het netvlies zijn de volgende strofen zeer actueel: "Hun viel een vreemde tijd ten deel. / De aarde was opgedeeld in verschillende landen, elk / voorzien van loyaliteiten, dierbare herinneringen, een / ongetwijfeld heldhaftig verleden, rechten, / schofferingen, een eigen mythologie, bronzen helden, / herdenkingen, demagogen en symbolen. Die verdeling, / geliefd bij cartografen, zette aan tot oorlogen." En wat te denken van de slotzin: "De gebeurtenis die ik beschrijf vond plaats in een tijd / die we niet kunnen begrijpen." Gezien deze strofen is het niet zo vreemd dat Edwin Williamson in zijn biografie over Borges (2004) meldt dat het gedicht 'Juan López en John Ward' werd opgepikt door de Argentijnse antidienstplichtbeweging, die in de nasleep van de Falkland-oorlog was ontstaan, en dat de tekst te lezen was op posters op muren in Buenos Aires.

Via diplomatieke weg blijft Argentinië zijn aanspraken op de eilanden onder de aandacht brengen. Dat gaat moeizaam. Voor Engeland is er niets te bespreken of te onderhandelen. Londen herhaalt zijn mantra: de eilanden zijn sinds 1833 van ons, wij hebben in 1982 de oorlog gewonnen en, wellicht het belangrijkste punt, de bevolking wil helemaal niet bij Argentinië horen. Dat laatste is iets waar ook Argentinië niet omheen kan: in een volksraadpleging in 2013 liet 98,8% van de inwoners van de Falklands weten dat ze zich Britten voelden en graag bij Engeland wilden blijven.

Voor de nabestaanden van Juan en John, de 649 gesneuvelde Argentijnse soldaten en de 255 Britse militairen die het leven lieten in de strijd op de eilanden, leeft de Falkland-oorlog nog altijd. Voor miljoenen niet direct betrokkenen is diezelfde oorlog dankzij de WK-wedstrijd Engeland - Argentinië weer in het collectieve geheugen teruggeroepen. Voor zo lang als het duurt. Want ja, een korte oorlog, een verre uithoek van de wereld, en waar ging het eigenlijk om? Borges had er veertig jaar geleden al een duidelijke mening over, die hem overigens niet door iedereen in dank werd afgenomen. Die hele Falkland-oorlog, zo oordeelde hij, was niets anders dan een ruzie tussen twee kale mannen om een kammetje.

Foto van AFP.

ARUBAVANDAAG

Curaçao betwist registratie tanker na Amerikaans optreden bij Straat van Hormuz

(CuraçaoChronicle) – Er is onduidelijkheid ontstaan over berichten dat een olietanker die onder Curaçaose vlag zou hebben gevaren, door het Amerikaanse leger is uitgeschakeld in de Straat van Hormuz nadat het schip waarschuwingen in verband met een Amerikaanse blokkade van Iraanse havens zou hebben genegeerd.

De Curaçao Maritime Authority (CMA) heeft inmiddels officieel gereageerd en benadrukt dat er geen aanwijzingen zijn dat een rechtmatig in Curaçao geregistreerd schip bij het incident betrokken was.

Volgens berichten, gebaseerd op informatie van het U.S. Central Command (CENTCOM), gaat het om de olietanker M/T Belma, een leeg varende tanker die onderweg zou zijn geweest naar het strategisch gelegen Iraanse eiland Kharg. CENTCOM stelde dat het schip herhaaldelijk waarschuwingen negeerde, waarna een Amerikaans vliegtuig Hellfire-raketten inzette om het vaartuig uit te schakelen en te verhinderen dat het zijn reis naar Iran kon voortzetten.

Geen olietankers onder Curaçaose vlag

In een officiële verklaring laat de Curaçao Maritime Authority weten dat Curaçao momenteel geen enkele olietanker onder zijn vlag heeft geregistreerd. Volgens de autoriteit lijken de berichten betrekking te hebben op een zogenoemd 'dark fleet'-schip: een vaartuig dat gebruikmaakt van een valse, misleidende of onrechtmatig gebruikte vlagregistratie om internationale sancties en toezicht te omzeilen.

De autoriteit benadrukt dat er op dit moment geen aanwijzingen zijn dat een officieel geregistreerd Curaçaos schip betrokken was bij het incident.

Mogelijk misbruik van vlagregistratie

Volgens de CMA onderstreept de zaak een breder probleem binnen de internationale scheepvaart. Sommige schepen proberen hun eigendom, registratie of activiteiten te verhullen door gebruik te maken van frauduleuze vlagidentiteiten. De vlag waaronder een schip vaart is juridisch van groot belang, omdat de vlaggenstaat verantwoordelijk is voor toezicht, naleving van veiligheidsvoorschriften en de toepassing van internationale regelgeving.

De Curaçao Maritime Authority wijst erop dat vraagstukken rond de nationaliteit van schepen, vlagregistraties en internationale maritieme rechtsverhoudingen onder de verantwoordelijkheid van het Koninkrijk der Nederlanden vallen. Eventuele onderzoeken naar misbruik van Curaçaose registraties of valse vlagclaims worden daarom uitgevoerd door de bevoegde autoriteiten binnen het Koninkrijk.

Spanningen rond Iran

Het incident vindt plaats tegen de achtergrond van oplopende spanningen rond de scheepvaartroutes nabij Iran. De Straat van Hormuz geldt als een van de belangrijkste maritieme doorgangen ter wereld, waar een aanzienlijk deel van de mondiale olie- en gastransporten passeert.

CENTCOM heeft eerder operaties aangekondigd tegen commerciële schepen die volgens de Verenigde Staten de Amerikaanse blokkademaatregelen tegen Iraanse havens overtraden. Ook in eerdere gevallen meldde het Amerikaanse leger dat schepen onder verschillende vlaggen waren uitgeschakeld nadat bemanningen waarschuwingen zouden hebben genegeerd.

Oproep tot zorgvuldigheid

De Curaçao Maritime Authority roept media en het publiek op om informatie zorgvuldig te verifiëren voordat conclusies worden getrokken over een mogelijke betrokkenheid van Curaçao bij internationale maritieme incidenten. Volgens de autoriteit betekent het feit dat een schip beweert onder Curaçaose vlag te varen niet automatisch dat het ook daadwerkelijk officieel in Curaçao is geregistreerd.

Het onderzoek naar de werkelijke registratie van de M/T Belma en de omstandigheden rond het incident ligt momenteel bij de bevoegde internationale autoriteiten.

Bouw nieuwe Point Blanche-gevangenis officieel van start

(TheDailyHerald) – De bouw van de nieuwe gevangenis in Point Blanche is officieel van start gegaan. Dat heeft minister van Justitie Nathalie Tackling woensdag bekendgemaakt tijdens de live persconferentie na de ministerraad. Het project vormt een belangrijke volgende stap binnen het hervormingsprogramma van de detentiesector op Sint Maarten.

Volgens de minister is de aannemer momenteel bezig met de inrichting van het bouwterrein. Daarbij worden onder meer tijdelijke kantoorruimtes voor het project en nieuwe parkeerplaatsen voor personeel en bezoekers aangelegd.

Tackling legde uit dat deze voorbereidende werkzaamheden een gebruikelijk en essentieel onderdeel vormen van grote infrastructuurprojecten. Ze moeten ervoor zorgen dat alle systemen, voorzieningen en veiligheidsmaatregelen aanwezig zijn voordat de daadwerkelijke bouwwerkzaamheden volledig van start gaan.

De minister gaf aan dat het United Nations Office for Project Services (UNOPS) de voortgang van het project blijft coördineren in nauwe samenwerking met de betrokken partners. Daarbij ligt de nadruk op een efficiënte uitvoering, terwijl ook kwaliteit, veiligheid en toezicht worden gewaarborgd.

Volgens de planning van de aannemer begint deze week de sloop van een bestaand magazijn op het gevangenisterrein. Daarna zal de begroeiing ten noorden van de bouwlocatie worden verwijderd om ruimte te maken voor de verdere werkzaamheden.

Tackling liet weten dat de regering de gemeenschap ook de komende periode op de hoogte zal houden van de voortgang. Naarmate het project nieuwe mijlpalen bereikt, zullen aanvullende updates worden verstrekt.

De nieuwe Point Blanche-gevangenis maakt deel uit van de bredere hervorming van de detentiesector op Sint Maarten, waarmee de overheid werkt aan modernisering van de detentievoorzieningen en verbetering van de infrastructuur.